

UYUŞTURUCU MADDE TİCARETİ SUÇUNDA MADDE MİKTARININ ÖNEMİ

The Importance of the Quantity of Narcotic in the Crimes of Drug Traffics

Uygur MEYDAN¹

Geliş Tarihi: 06.09.2018 Kabul Tarihi: 15.11.2018

ÖZET

Çağımızın en önemli adli ve tıbbi sorunlarının başında ortak bir şekilde uyuşturucu madde kullanımı ve uyuşturucu madde ticareti suçları gelmektedir. Bu sorun sadece ulusal değil uluslararası boyutta da her geçen gün önü alınmaz bir hal almıştır. Uyuşturucu ve uyarıcı madde ticareti suçlarıyla mücadele kararlılığı ne kadar zaruri ise bu suçlara ilişkin soruşturma ve kovuşturmalarda uyuşturucu tacirleriyle kullanıcıların birbirinden ayrılması da bir o kadar elzemdir. Ticarete ilişkin başkaca yan delil bulunmaması halinde ele geçen madde miktarına göre eylemin hangi suça vücut verdiğinin tespiti bu bakımdan önem arz etmektedir. Gerek doktrinde gerek de içtihatlarda buna ilişkin birçok görüş ileri sürülmektedir. Bu yönde yapılacak tespitlerde kimyasal yapılarının ve etkilerinin farklılığı nedeniyle her uyuşturucu madde yönünden ayrı ayrı irdeleme yapılması zaruridir. Bu çalışmada öncelikle uyuşturucu ve uyarıcı maddeler tanıtilerak uyuşturucu ve uyarıcı madde ticareti suçunun seçimsel hareketleri izah edilecektir. Son kısımda ise Yargıtay içtihatları doğrultusunda uyuşturucu maddelerin türüne ve miktarına göre Türk Ceza Kanunu'nun 188. ve 191. maddelerindeki suçlardan hangisine vücut vereceği açıklanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Uyuşturucu madde miktarı, Uyuşturucu madde ticareti, Esrar, Eroin, Kokain

ABSTRACT

Common use of drugs and trafficking in drugs are the crimes that head the list of most important legal and medical problems of our age. This problem has become more and more unavoidable every day, not only in national but also in international dimension. The separation of drug users and drug traffickers in investigations and prosecutions for these crimes is necessary as much as the determination to fight against the crimes of trafficking in drugs and stimulants. In the absence of any other side evidence of drug trafficking, it is important to determine the crime of the action according to the amount of material recovered. There are many opinions on this in both of the doctrine and the case-law. In these kind of findings, due to the differences in the chemical structures and effects the examination must be made separately for each drug. In this study, firstly narcotic and stimulant substances will be introduced and the optional movements of the crime of trafficking in drugs and stimulants will be explained. In the last part, in accordance with the case law of the Court of Cassation, due to the type and amount of drugs, the criminal offenses in articles 188 and 191 of the Turkish Penal Code will be tried to be explained.

Keywords: The amount of drug, Trafficking in drugs, Cannabis, Heroin, Cocaine

¹ Afyonkarahisar Cumhuriyet Savcısı, e-posta: uygurmeydan@gmail.com.
ORCID ID: 0000-0002-2895-9622

GİRİŞ

Uyuşturucu madde Yunanca Narke (uyku) kelimesinden gelir. Zamanla başta afyondan menşeyini alan uyuşturucu maddeler, içine sonradan iptilâ yapan veya insanı Yunanca aslında olduğu gibi uyutucu etki yapan bütün diğer maddeler ithal edilmiştir. Uyuşturucu madde elbette ki tbbi bir terimdir; fakat aynı zamanda hukuki bir terim de teşkil etmektedir.² Uyuşturucu kullanımının ve uyuşturucu madde ticaretinin uzun yıllardır gerek dünyada gerek de ülkemizde sürekli yükselen bir grafikte artış göstermesi, bu suçlarla mücadelede hem ulusal hem de uluslararası alanda çabaları artırmayı zorunlu kılmıştır. Uyuşturucu maddeye ilişkin suçlarla mücadele sadece bir ceza hukuku sorunu değildir. Tıp, sosyoloji, psikoloji, kimya, polis ve hukukun birlikte çözümleneceği bir sorundur. Bu yönden konu suç siyaseti sınırlarını aşmakta ya da deyim yerindeyse geniş anlamda bir ceza siyasetini gerekli kılmaktadır.³ Uyuşturucu kullanımının ve bu doğrultuda arz-talep kuralı gereği uyuşturucu madde ticaretinin birçok boyutu bulunmaktadır. Bireylerin uyuşturucu alışkanlıkları, uyuşturucu maddeye alışmalarındaki kişisel, ailevi ve toplumsal nedenler, talebin doğurduğu arz faktörü, uyuşturucu maddelerin ülkelerarası dolanımı ve nakli, terör örgütlerinin uyuşturucu madde ticaretinden elde ettikleri gelirler, yeterince demokratikleşmemiş ve kapalı siyasi rejimlerin hüküm sürdüğu ülkelerdeki üretim ve buralarda üretilen maddelerin diğer ülkelere gönderilmesi, okullarda ve sağlık kuruluşlarında uyuşturucu ile mücadele bu sorunun yalnızca bir kısmını oluşturmaktadır. Biz meselenin “adli suç” olma yönünü ele alıp bu doğrultuda, ele geçen madde miktarının uyuşturucu madde ticareti suçunun tespitindeki önemini içtihatlar doğrultusunda ele almaya çalışacağız. Zira yan delillerin ele geçmediği bir soruştırmada en önemli tartışma konusu, ele geçen maddenin ticaret maksadıyla mı yoksa şahsi kullanım için mi bulundurulduğudur. Bu noktada öncelikle uyuşturucu maddelerin tanınması zaruret arz etmektedir. Her uyuşturucu maddenin belirli bir tüketiliş şekli, insan vücuduna farklı etkileri bulunduğu gibi üretim koşulları, piyasaya sürülme yöntemleri ile diş fiziki koşullardan etkilenme koşulları, buna göre de saklama ve nakil yöntemleri bulunmaktadır.

---

² DÖNMEZER Sulhi, Uyuşturucu Maddelerin Hukuk ve Kriminoloji ile İlgili Bazı Yönleri, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, 36 (1-4), 1-14; <http://dergipark.gov.tr/iuhfm/issue/9126/114262>, s.1 (e.t : 03/09/2018)

³ BAYRAKTAR Köksal, Uyuşturucu Maddeler ve Suç Siyaseti, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, 51 (1-4), 45-64; <http://dergipark.gov.tr/iuhfm/issue/9070/113121>, s.64 (e.t: 03/09/2018)

1. Uyuşturucu Maddelerin Sınıflandırılması ve Çeşitleri

Uyuşturucu maddeler yazarlarca değişik biçimlerde tasnif edilmiştir. İlk olarak 1924 yılında Lewin bağımlılık yapan ilaçları fizyolojik tesirlerine göre ve klinikte geçerli olacak şekilde beşe ayırarak tasnif etmiştir. Buna göre uyuşturucu maddeler; keyif vericiler, hayal uyandıranlar, sarhoşluk verenler, uyku verenler ve uyarıcılar olarak beşe ayrılmıştır. Dönmezer ise uyuşturucu maddeleri afyon ve türevleri, kokain ve diğer merkezi sinir sistemi uyarıcıları, halüsinojenler, uyku ilaçları, sükun verici ilaçlar ve alkol ile diğer maddeler olarak beşe ayırıp incelemektedir.⁴ Günümüzde ise uyuşturucu maddeler genel olarak depresanlar, uyarıcılar ve halüsinojenler olarak üç ana grup içerisinde tasnif edilmektedir. Bu üç ana grup içindeki uyuşturucular ise doğal ve sentetik olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.⁵

1. Depresanlar

a) Doğal

- Afyon

b) Sentetik

- Barbitüratlar
- Trankilizan
- Sedatifler
- Analjezikler

2. Uyarıcılar

a) Doğal

- Kokain Bitkisi
- Kokain

b) Sentetik

- Katinon türvleri
- Amfetamin türevleri
- Metamfetaminler
(ecstasy, captagon vs.)

3. Halüsinojenler

a) Doğal

- Esrar
- Meskalin

b) Sentetik

- LDS'ler
- Sentetik kannabinoid
(bozai vs.)

1.1. Afyon ve türevleri

Afyon, haşhaş bitkisinin kozasının çizilmesi suretiyle beyaz renkte akan öz sıvıdan elde edilmektedir. Çizim sonrasında haşhaş kapsülünden dışarı çıkan sıvı, havayla teması sonrasında koyulaşarak kahverengini alır. Meydana gelen madde ham afyon olarak bilinir. Haşhaş bitkisi ülkemizde bilhassa Afyonkarahisar ve çevre illerde üretilmekte olup gerek üretim miktarı gerek de ekilen tarlaların sınırları ve üreticilerin uymak zorunda oldukları koşullar mevzuatta sıkı şekilde belirlenmiştir. Ham afyon çiğneme, sigara şeklinde içme veya sıvı olarak vücuda enjekte etme yöntemleriyle tüketilebilir. Afyon maddesinden çeşitli katkı maddeleri eklemek ve kimyasal işlemlerden geçirmek suretiyle diğer uyuşturucu maddeler elde edilmektedir. Bunların başlıcaları morfin, eroin, kodein'dir. Morfin maddesi ağrı kesici özelliği olup ilk kez 1805

⁴ ERGÜL Ergin, Uyuşturucu Madde Alışkanlığının Hukuki ve Cezai Yönleri, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Sosyal Bilimler Ana Bilim Dalı, İstanbul, 1993, [https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=Br.s.13.vd.\(e.t:28/08/2018\)](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=Br.s.13.vd.(e.t:28/08/2018))

⁵ ÇALIŞKAN Suat, Türk Ceza Hukukunda Uyuşturucu ve Uyarıcı Madde Suçları, Adalet Yayınevi, Ankara, 2012, s.724

yılında Almanya’da üretilmiştir. İsmi eski Yunan mitolojisindeki uyku tanrısı Morpheus’tan almıştır.⁶ Morfin maddesi uyuşturucu olarak kullanılmasının yanı sıra bilhassa tıp alanında kullanılmaktadır. Gereken ihtiyacı karşılamak üzere kurulan Türkiye’deki tek alkaloid fabrikası da yine Afyonkarahisar ilinde faaliyette bulunmaktadır.

İsmi Almanca “güçlü” anlamına gelen “heroisch” kelimesinden alan⁷ eroin de yine morfin gibi afyon türevi olup morfin’in yarı sentetik türevidir. İçeriğinde birçok katkı maddesi bulunmakta olup bunlar arasında en önemlisi asetik anhidrit maddesidir. Asetik anhidrit maddesinin son dönemlerde eroinden ayrı bir kaçakçılık sahası oluşmuş olup eroin’in tersine Afganistan vs. ülkelerden batıya değil, batıdan Afganistan ve diğer eroin üretimi yapılan ülkelere kaçak nakli söz konusudur.⁸ Kodein ise metilmorfin yapısında olup ilk kez 1833 yılında elde edilmiştir. Kodein maddesi kristal yahut toz şeklinde olup uyutucu ve keyif verici özelliği vardır.⁹

1.2. Koka Bitkisi ve Kokain

Koka bitkisi dünyada yalnızca Kolombiya, Bolivya ve Peru ülkelerinde yetişen bir bitki olup kokain maddesi de bu bitkiden elde edilmektedir. Elde edilen kokain tüm dünyaya yalnızca bu ülkelerden dağıtıldığı için piyasa fiyatı diğer uyuşturucu maddelere nazaran daha pahalı olup zengin kullanıcılar tarafından kullanılmaktadır. Kokain, içicilerde enerjik bir durum değişikliği yaratan, keyif ve coşku veren, yorgunluğu azaltan bir maddedir.¹⁰ Kokain üretiminde asetik anhidrit maddesine benzer şekilde en çok kullanılan ara kimyasal potasyum permanganat maddesidir.¹¹

1.3. Sentetik Uyarıcılar

Sentetik uyarıcıların başından amfetaminler gelmektedir. Bu tip maddeler doğrudan merkezi sinir sistemi üzerinde etki yaparak içicilerde rahatlama, diğer kişilere yakın hissetme gibi etkiler doğurur. Ecstasy ve captagon gibi türleri en çok bilinenleri olup gece kulübü gibi yerlerde kullanımı popülerdir. Bu maddeler tablet hap olarak üretilmekte olup satışı genellikle adet üzerinden

---

⁶ ÇALIŞKAN, *age* s.725

⁷ Çelik Ahmet, Sezgin Erkan, Tarihsel Perspektiften Uyuşturucu İle Mücadele Politikaları ve Alternatif Politika Yaklaşımları, Uyuşturucuyla Mücadele Politikaları ve Yeni Trendler, (Editör; Hakan Cem ÇETİN, Ahmet ÇELİK, Erkan SEZGİN), Adalet Yayınevi, Ankara, 2016, s.10

⁸ AKGÜL Arif, AKYAY İlkay, Uyuşturucu Maddeler ve Sınırşan Uyuşturucu Kaçakçılığı, Sınırşan Organize Suçlar, (Editör; Oğuzhan Ömer DEMİR, Bahadır KÜÇÜKUYSAL), Adalet Yayınevi, 3. Baskı, Ankara 2013, s.46

⁹ ÇALIŞKAN, *age* s.728

¹⁰ AKGÜL, AKYAY, *age* s.43

¹¹ EKİCİ Behsat, Uluslararası Uyuşturucuyla Mücadele Sistemi ve Türkiye, Uyuşturucuyla Mücadele Politikaları ve Yeni Trendler, (Editör; Hakan Cem ÇETİN, Ahmet ÇELİK, Erkan SEZGİN), Adalet Yayınevi, Ankara, 2016, s.92

yapılmaktadır.¹²

1.4. Esrar

Bilimsel literatürde üç çeşit kenevirden bahsedilmektedir. Bunlar *cannabis sativa* L, *cannabis indica* Lam ve *cannabis ruderalis* Jan.'dır. Bu üç çeşit kenevirden dişi olarak adlandırılan *cannabis sativa* L. cinsinde esrarın psikoaktif etki maddesi tetrahidrokanibal bulunmaktadır.¹³ Esrar, *cannabis sativa* adı verilen hint keneviri bitkisinin kahverengi-yeşil çiçeklerin karışımından, saplar, tohumlar ve yapraklarından oluşmaktadır. Kenevir tüm dünyada yetiştirilen bir bitki olup bu bitkiden esrarın elde edilmesi ve kullanılmasının yasal durumu uluslararası çapta ülkelere göre değişiklik göstermektedir. Esrar, en sık marijuana, ot ve joint olarak isimlendirilmektedir. İşleniş biçimine göre marijuana, gubar, ganja gibi farklı isimler alan esrarın aktif ana etken maddesi THC'dir (Delta-9-tetrahydrocannabinol). Beyinde özel THC reseptörleri (alıcıları) tespit edilmiş olup bu reseptörler beyin kavrama, hafıza, ödül, acı algısı ve motor koordinasyon işlevlerinden sorumlu bölümlerinde yerleşmiştir.¹⁴

Hint keneviri bitkisinin kolay yetişmesi, diğer uyuşturuculara nazaran kimyevi bilgi gerektirmeyip yalnızca tohumunu ekerek ve bakımı yapılarak üretilmesi mümkün olduğundan ülkemizde de en çok görülen uyuşturucu maddedir. Öte yandan bilhassa Güneydoğu illerimizdeki kırsal kesimlerde terör örgütü PKK gözetiminde büyük tarlalar şeklinde üretilip piyasaya sürülmektedir. Kenevir bitkisinin en çok ekildiği bölge; Diyarbakır ilinin Kulp, Lice, Hani, Hazro ve Kocaköy ilçeleri ve köyleriyle Bingöl ilinin Genç ilçesi kırsalıdır. Bu alanlarda hint keneviri ekimini kimin yapacağına terör örgütü karar vermekte, eken kişilerden haraç almakta ve izinsiz ekim yapanları cezalandırmaktadır.¹⁵ Dişi hint keneviri bitkisinin bizatihi ekilmesi uyuşturucu madde ticareti suçuna vücut vermeyip 2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakebesi Hakkında Kanun'un 25. maddesinde yazılı suçta vücut vermektedir. Uyuşturucu madde ticareti suçunun oluşabilmesi için ekili vaziyetteki hint keneviri bitkisinin hasat edilmesi gerekmektedir. Zira ancak hasat halinde bu maddenin ticaret maksadıyla bulundurulduğundan ya da satışa arz edildiğinden bahsedilebilecektir.

---

¹² ÇALIŞKAN, *age* s.728

¹³ AKGÜL Arif, Türkiye'de Yasadışı Kenevir Ekimi ve Mücadele Politikaları, Uyuşturucuyla Mücadele Politikaları ve Yeni Trendler, (Editör; Hakan Cem ÇETİN, Ahmet ÇELİK, Erkan SEZGİN), Adalet Yayınevi, Ankara, 2016, s.192

¹⁴ ÖZTÜRK Agah Bahadır, Türkiye'de Büyüyen Tehlike: Esrar, Konuralp Tıp Dergisi, 2016;8(3) 208-213; <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/270611>, s. 209 (e.t: 02/09/2018)

¹⁵ DAĞ Halil, KANDEMİR Mustafa, Polisin Uyuşturucu Mücadelesinde Esrar Yakalamaları Bağlamında Negatif Trendler, Uyuşturucuyla Mücadele Politikaları ve Yeni Trendler, (Editör; Hakan Cem ÇETİN, Ahmet ÇELİK, Erkan SEZGİN), Adalet Yayınevi, Ankara, 2016, s.227 vd.

1.5. Sentetik kannabinoidler

Sentetik kannabinoid'ler ülkemizde yeni yeni görülmeye başlanan ve içicilerinin "zombi" olarak tanınmasına neden olan, halüsinojenler grubu uyuşturucu maddelerdendir. Bakanlar Kurulu'nun 16/02/2016 tarihli kararı ile uyuşturucu maddeler listesine eklenmiştir. Sentetik kannabinoid, laboratuvar ortamında ot ve benzeri maddelerin kimyasal likitlerle spreylenmesi sonucu oluşturulan normal esrarın içinde bulunan THC maddesi gibi bir etki yapması beklenen bir uyuşturucu türüdür. Kamuoyunda en çok bilineni "bonzai" maddesidir. Bu uyuşturucu madde beyindeki hücre reseptörlerini etkileyerek THC maddesinden çok daha fazla etki etmektedir.

Klinik tespitlere göre bu maddeler solunum yolu veya oral yolla alınır. Etkisi dakikalar içinde başlar ve 1-2 saat sürebilir. İlk önce rahatlama ve gevşeme etkisi, sonrasında da dissosiyatif etki başlar. Bu süreçte algılarda değişme, görsel, işitsel halüsinasyon ile birlikte yer-zaman-kişi algısında bozulma meydana gelir.¹⁶ Sentetik kannabinoidler'in olağandan daha güçlü bu etkileri nedeniyle yasa koyucu bu maddelerin ticaretini Türk Ceza Kanunu'nun 188/4. maddesinde nitelikli hal olarak saymıştır.

2. Uyuşturucu Madde Ticareti Suçu

Uyuşturucu madde ticareti suçu Türk Ceza Kanunu'nun 188. maddesinde düzenlenmiştir.

Madde 188 - (...) (3) Uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri ruhsatsız veya ruhsata aykırı olarak ülke içinde satan, satışa arz eden, başkalarına veren, sevk eden, nakleden, depolayan, satın alan, kabul eden, bulunduran kişi, on yıldan az olmamak üzere hapis ve bin günden yirmibin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Ancak, uyuşturucu veya uyarıcı madde verilen veya satılan kişinin çocuk olması hâlinde, veren veya satan kişiye verilecek hapis cezası on beş yıldan az olamaz.(...)

2.1. Korunan Hukuki Değer

Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçu, diğer uyuşturucu suçları gibi "kamunun sağlığına karşı suçlar" içerisinde yer almaktadır. Bu bakımdan korunan hukuki değer kamusal sağlığı/genel sağlık olduğunu söylemek mümkündür. Gerçekten de uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçları sadece bu maddeleri kullanan kişileri değil, bütün toplumu ve hatta bütün insanlığı tehdit eden suçların başında gelmektedir.¹⁷

---

¹⁶ http://file.atuder.org.tr/_atuder.org/fileUpload/3yNTbPLxgNm6.pdf (e.t: 29/08/2018)

¹⁷ ÖZBEK Veli Özer, KANBUR Mehmet Nihat, DOĞAN Koray, BACAKSIZ Pınar, TEPE İlker, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Seçkin Yayınevi, 7. Baskı, Ankara, 2014, s.738

2.2. Suçun Maddi Unsuru

Uyuşturucu madde ticareti suçunun faili herkes olabilir. Bu bakımdan özgü suçlardan değildir. Bu suçta cezalandırılan fiil ise madde metninde sayıldığı üzere uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri satmak, satışı arz etmek, başkalarına vermek, sevk etmek, nakletmek, depolamak, satın almak, kabul etmek ve bulundurmadır. Tahdidi olarak sayılan bu fiillerden herhangi birinin gerçekleştirilmesi anılan suça vücut verecektir. Bu bakımdan uyuşturucu madde ticareti suçu seçimlik hareketli suçlardandır. Kanunda sayılan bütün bu fiillerin yaptırım altına alınması, uyuşturucu maddelerin kullanımını ve dolaşımını yasal amaçlarla sınırlamak ve elde edilmelerini zorlaştırmak suretiyle yayılmasını önlemek amacına yöneliktir.

Bu suçların mağduru ise toplumdur. Burada toplum kavramı içerisinde o toplumu oluşturan her bir bireyin sağlığı da aynı şekilde göz önünde bulundurulduğunda o toplumu oluşturan herkes bu suçun mağdurudur denilebilir.¹⁸ Açıklamalar doğrultusunda bu suçun seçimlik hareketlerinin tek ele alınması yerinde olacaktır.

2.2.1 Satmak

Satmak, uyuşturucu veya uyarıcı maddenin bir bedel karşılığında başkasının zilyetliğine geçirilmesidir. Burada fail “*satıcı*” ticari maksatla yani bir menfaat temin edebilmek için uyuşturucu ve uyarıcı maddeyi, alan kişiye bedeli karşılığında vermektedir.¹⁹ Fail A’nın alıcı “*içici*” B’ye 100 TL karşılığında 4 adet ecstasy hap satması buna örnek olarak verilebilir. Satma suçunda satılan uyuşturucu maddenin miktarı önemli değildir, kişisel kullanım miktarı kadar uyuşturucu satılsa bile anılan suç oluşacaktır. Ayrıca bu maddeyi alan kimsenin hangi amaçla aldığı da satanın eylemini değiştirmez.²⁰

2.2.2. Satışı Arz Etmek

Satışı arz etmek, uyuşturucu veya uyarıcı maddenin bir ücret karşılığında başkasına devredilmek üzere hazırlanmasını ve bu amaçla hazır bulundurulmasını ifade etmektedir. Bu eylemde fail maddeyi henüz alıcıya vermemiştir. Bununla birlikte satış öncesi hazırlıklara girişmiş, adeta esnaf gibi alıcısını beklemektedir.²¹ Fail A’nın üniversite öğrencilerinin genelde vakit geçirdikleri kafe vs. yerlerde ya da yerleşke çevresinde yanında bir miktar ecstasy hapi satmak amacıyla bulundurması, müşteri araması buna örnek olarak verilebilir. Satışı arz etme suçu, satma iradesinin açığa vurulması ile tamamlanır, başka bir işlem yapılmasına gerek yoktur.²²

---

¹⁸ ÖZBEK, KANBUR, DOĞAN, BACAĞIZ, TEPE, *a.g.e.* 742

¹⁹ ÇALIŞKAN, *age* s.40

²⁰ YAŞAR Osman, GÖKCAN Hasan Tahsin, ARTUÇ Mustafa, Yorumlu Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Adalet Yayınevi, Ankara, 2010, s.5168

²¹ ÇALIŞKAN, *age* 41

²² YAŞAR, GÖKCAN, ARTUÇ, *age* s.5169

2.2.3. Başkalarına Vermek

Başkalarına verme, uyuşturucu veya uyarıcı maddenin bedel alınmaksızın başkasının zilyetliğine geçirilmesidir. Burada suça konu madde bedelsiz olarak el değiştirmektedir.²³

2.2.4. Sevk Etmek

Sevk etme, uyuşturucu veya uyarıcı maddenin bir yerden başka bir yere belli bir amaç doğrultusunda götürülmesidir. Burada fail, maddenin mülkiyetinin ve kullanımının devredilmesi amacıyla hareket etmektedir.²⁴ Fail A'nın Diyarbakır ilinden temin ettiği yüklü miktarda esrar maddesini Marmaris ilçesine PTT kargo vasıtasıyla göndermesi buna örnek olarak verilebilir. Sevk'te nakilden farklı olarak uyuşturucu ve uyarıcı maddenin fail veya adamları tarafından bizzat götürülmesi değil, gönderilmesi, yollanması söz konusudur. Burada sevk mesafesinin uzaklık veya yakınlık derecesinin bir önemi bulunmamaktadır.²⁵

2.2.5. Nakletmek

Nakletme, uyuşturucu veya uyarıcı maddenin bir yerden başka bir yere taşınmasını ifade etmektedir. Burada da fail, sevk etmede olduğu gibi maddenin mülkiyetinin ve kullanımının devredilmesi amacını taşımaktadır. şayet fail kendi kullanımı için temin ettiği bir miktar uyuşturucu veya uyarıcı maddeyi naklediyorsa kullanmak için bulundurma suçundan bahsedilecektir.²⁶ Nakil'de uyuşturucu veya uyarıcı madde fail veya adamları tarafından bizzat gerçekteştirilir. Maddenin gideceği yere kadar götürülmesi ile eylem tamamlanır.²⁷

2.2.6. Depolamak

Depolama, uyuşturucu veya uyarıcı maddenin bir yerde tutulmasını ifade eder. Burada fail, gizlemek ve sırası geldiğinde bulunduğu yerden çıkarmak maksadıyla maddeyi muhafaza etmektedir.²⁸ Fail A'nın plastik varillere zarar görmeyecek şekilde doldurduğu ve ihtiyaç duyduğunda satmak amacıyla beklettiği toz esrar maddesini toprağa gömmesi buna örnek olarak verilebilir

2.2.7. Satın Almak

Satın alma, uyuşturucu veya uyarıcı maddenin kazanç maksadıyla bedeli ödenerek alınmasıdır. Burada fail, maddeyi şahsi kullanımı için değil ticaret maksadıyla ve genelde üzerine kâr koyarak satmak maksadıyla satın

---

²³ ÇALIşKAN, *age* s.42

²⁴ ÇALIşKAN, *age* s.42

²⁵ YAşAR, GÖKCAN, ARTUÇ, *age* s.5171

²⁶ ÇALIşKAN, *age* s.43

²⁷ YAşAR, GÖKCAN, ARTUÇ, *age* s.5172

²⁸ ÇALIşKAN, *age* s.44

almaktadır.²⁹ Fail A'nın Çeşme ilçesinde satmak amacıyla piyasa fiyatı ucuz olan Diyarbakır ilinden bir miktar esrar maddesini satın alması buna örnek olarak verilebilir

2.2.8. Kabul etmek

Kabul etme, uyuşturucu veya uyarıcı madde üzerinde tasarrufta bulunma amacıyla maddenin zilyetliğinin elde edilmesidir. Uyuşturucu veya uyarıcı maddenin kazanç amacıyla kendi eline ya da egemenliği altına geçmesini sağlamak, kabul etmektir.³⁰

2.2.9. Bulundurmak

Bulundurma, uyuşturucu veya uyarıcı madde üzerinde fiili egemenlik ilişkisinin devam ettirilmesini ifade eder. Fail, ticaret maksadıyla uzun ya da kısa bir süre uyuşturucu veya uyarıcı maddeyi uhdesinde tutmaktadır.³¹ Bu eyleme failin kendi ektiği yirmi kilogramlık hint kenevirlerini toz haline getirdikten sonra turizm sezonunda batı illerinde satmak maksadıyla ambalajlayıp bekletmesi örnek verilebilir.

2.3. Suçun Manevi Unsuru

Kast Türk Ceza Kanunu'nun 21. maddesinde şu şekilde tanımlanmıştır.

Madde 21 - (1) Suçun oluşması kastın varlığına bağlıdır. Kast, suçun kanunî tanımındaki unsurların bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesidir.

Suçların manevi öğeleri kast ve taksirdir. Kast kural, taksir istisnaidir. Başka deyişle, aksi belirtilmedikçe bütün suçlar kasten işlenebilir. Türk hukukunda kabul gören görüşe göre kastın varlığı öngörme ve isteme unsurlarının birlikte bulunması koşuluna bağlıdır. Buna göre kastın iki unsuru bilme ve isteme'dir.³²

Failin kanuni tarifteki öğelerin varlığını bilmesi gerekmektedir. Fail, suçla ilgili normda yer alan tüm öğeleri bilerek hareket ettiğinde, kastın bilme öğesi gerçekleşmektedir. Kastın somut olayda gerçekleşmiş olduğunun kabul edilebilmesi için kanuni tarifteki unsurların bilinmesi yeterli olmayıp, istenilmiş olması da zorunludur. İsteme, failin maddi unsurların gerçekleşmesini irade etmesi, dilemesidir. İsteme unsuru kast bakımından o kadar önemlidir ki, failin taksirden farkını ortaya koymaktadır.³³

Buna göre uyuşturucu veya uyarıcı madde ticareti suçu kasten işlenen suçlardandır. Bu suç yönünden genel kast geçerli olup olası kastla işlenmesi de mümkündür.³⁴

---

²⁹ ÇALIŞKAN, *age* s.44

³⁰ ÇALIŞKAN, *age* s.45

³¹ ÇALIŞKAN, *age* s.45

³² YAŞAR, GÖKCAN, ARTUÇ, *age*, s.396

³³ YAŞAR, GÖKCAN, ARTUÇ, *age*, s.398 vd.

³⁴ ÖZBEK, KANBUR, DOĞAN, BACAĞIZ, TEPE, a.g.e. 752

3. Kullanmak Amacıyla Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Satın Almak, Kabul Etmek veya Bulundurmak Suçu

Kullanmak Amacıyla Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Satın Almak, Kabul Etmek veya Bulundurmak Suçu Türk Ceza Kanunu'nun 191. maddesinde düzenlenmiştir.

Madde 191- (1) Kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın alan, kabul eden veya bulunduran ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır (...)

Uyuşturucu veya uyarıcı madde ticareti suçunda olduğu gibi bu suçun da faili herkes olabilir. Bu bakımdan özgü suçlardan değildir. Benzer şekilde tüm uyuşturucu suçlarında olduğu üzere kullanmak amacıyla uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmak suçu "kamuğun sağlığına karşı suçlar" içerisinde yer almaktadır. Bu bakımdan korunan hukuki değer hem bireylerin sağlığı hem de kamu sağlığı/genel sağlıktır. Bu suçta fail ticaret maksadıyla hareket etmeksizin yalnızca şahsi kullanım amacıyla uyuşturucu veya uyarıcı maddeyi kabul eder, satın alır yahut bulundurur. Uyuşturucu veya uyarıcı madde ticareti suçunda bahsedilen seçimlik hareketlerden üçü bu suçta karşımıza çıkmaktadır. Suçun maddi unsurunu satın alma, kabul etme veya bulundurma eylemleri oluşturur. Fail, bizzat kendisi kullanmak amacıyla bir başkasından bedeli karşılığında uyuşturucu veya uyarıcı maddeyi satın alır, bedelsiz olarak kabul eder veya bir şekilde temin ettiği (*bulduğu, çaldığı, kendi ektiği vs.*) uyuşturucu veya uyarıcı maddeyi içeceği zamana kadar uhdesinde bulundurur. Kullanmak amacıyla uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmak suçu daha önce izah edildiği üzere kasten işlenebilen suçlardan olup taksirle işlenemez.

Suç siyaseti gereği yasa koyucu, "içici" olan ve hatta bağımlılık düzeyine gelmiş kişilerin eylemlerini uyuşturucu veya uyarıcı madde ticareti suçuna nazaran daha az ceza ile cezalandırmıştır. Uyuşturucu veya uyarıcı madde ticareti suçunda toplum sağlığı için meydana gelen tehlikenin ağırlığı ile bireylerin kendi sağlıklarını hiçe sayarak şahsi kullanım maksadıyla TCK 191. maddesinde sayılı eylemleri gerçekleştirmelerinin yarattığı tehlike yasa koyucu tarafından aynı ağırlıkta görülmemiştir. Öyle ki failin islah edilmesi ve gerektiğinde tedavi olarak müptelalıktan kurtulmasını sağlamak maksadıyla, Kullanmak Amacıyla Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Satın Almak, Kabul Etmek veya Bulundurmak suçunda yasa koyucu hemen ceza verilmeksizin öncelikle kamu davasının açılmasının ertelenmesi, tedavi ve denetimli serbestlik tedbiri uygulanması, hükmün açıklanmasının geri bırakılması gibi mekanizmaları devreye sokmuştur. Bu suçlarla mücadelede müptela olan ve sürekli olarak uyuşturucu tüketmek isteyen, yoksunluk çeken kişilerin sadece hapis cezası ile cezalandırılmasının sorunu çözmeyeceği, kişilerin istemeseler dahi yoksunluk içinde iken uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri temin etmeye çalışacakları

düşüncesi yasa koyucunun suç siyasetinde ağırlık kazanmıştır. Kanun içicilere bir şans tanımakta ve derhal ceza vermeksizin öncelikle tedavi olmalarını, bu illetten kurtulmalarını sağlamayı amaç edinmiştir. Bu süre zarfında failin bilgileri buna mahsus sisteme kaydedilecek ve gerektiğinde tedavi sürecinde Denetimli Serbestlik Müdürlüklerince takip edilecektir. Öte yandan bir Avrupa Birliği projesi olan “Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi’nin (TUBİM) Kurulması ve Ulusal Uyuşturucu Stratejisinin Geliştirilerek Uygulanması” başlıklı program kapsamında eylem planı hazırlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu eylem planının hedefi; madde kullanımı ve kaçakçılığı ile etkin mücadele edilmesi, eğitim alanlarında uzman ve nitelikli personel istihdam edilerek profesyonel bir ekip oluşturulması ve şahıs ve toplum sağlığının ulusal ve uluslararası seviyede korunmasıdır.³⁵ Bu ve buna benzer projeler izah edilen suç siyasetinin bir sonucu olarak örnek teşkil etmektedir.

4. Faildeki Kastın Belirlenmesinde Madde Miktarının Gösterdiği Özellik

4.1. Suçun Soruşturulması ve Delil Elde Edilmesi

Uyuşturucu madde ile mücadelede temel yaklaşımlar şunlardır:

- Talebin Azaltılması: Uyuşturucu madde kullanma riski bulunan bireylerin uyuşturucu maddelere karşı duyarlı hale getirilerek uyuşturucuya başlamalarını önlemek.

- Arzın (Sunumun) Azaltılması: Bağımlılık yapan madde üretiminin kontrol altına alınmasını sağlamak.

- Uyuşturucu Trafikini Kontrol Altına Almak: Ulusal ve uluslararası düzeyde yapılan çalışmalarla uyuşturucu ticaretini kontrol altına almak.

- Madde Bağımlılarının Rehabilitasyonu: Madde bağımlılarının tedavisi ve topluma tekrar kazandırılmasını sağlamak.³⁶

Uyuşturucu veya uyarıcı madde ticareti suçu soruşturmalarında arama, el koyma gibi bilinen tedbirlerin yanı sıra iletişimin denetlenmesi, teknik takip, gizli soruşturmacı görevlendirme, gizli tanık uygulaması gibi koruma tedbirleri de uygulanabilmektedir. Bu sebeple bu yöntemlerden bir ya da birden fazlası kullanılarak delil elde edilmesi yahut tanıkların veya suç ortaklarının

---

³⁵ ŞANLI Savaş, PAMUK Zeki, Uyuşturucu Madde Bağımlılığına Karşı Önleyici ve Koruyucu Tedbir Olarak Bir Rekreasyon Etkinliği: Sportif Faaliyetler, Uyuşturucuyla Mücadele Politikaları ve Yeni Trendler, (Editör; Hakan Cem ÇETİN, Ahmet ÇELİK, Erkan SEZGİN), Adalet Yayınevi, Ankara, 2016, s.295

³⁶ GÖKLER Rıza, KOÇAK Recep, Uyuşturucu ve Madde Bağımlılığı, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi, 2008-05 (89-104); [http://sbad.gop.edu.tr/DergiPdfDetay.aspx?ID=119, s.102 \(e.t: 03/09/2018\)](http://sbad.gop.edu.tr/DergiPdfDetay.aspx?ID=119, s.102 (e.t: 03/09/2018))

uyuşturucu veya uyarıcı madde ticareti suçuna dair samimi ve makul beyanlarda bulunması durumunda fail yönünden eylemin nitelendirmesinde sıkıntı yaşanmamaktadır.

Bu suçlarda cezanın ağırlığı ve kolluk kuvvetlerinin hassasiyeti nedeniyle fail ya da faillerce birçok yöntem geliştirilmiştir. Uluslararası alanda gerçekleştirilen eylemler bir kenara bırakılacak olursa uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin yurt içinde piyasaya sürülmesi ve hareketliliğı, maddenin miktarına, türüne, piyasa fiyatına, üretildiğı yere göre ve alıcıların “içicilerin” talep miktarına göre belirlenmektedir. Hint keneviri bitkisinin kolay yetişme şartları nedeniyle ülkemizin her yerinde ekilmesi ve bu şekilde esrar elde edilmesi mümkün olmakla birlikte bilhassa Doğı ve Güneydoğı illerinin kırsal kesimlerinde üretimi ve buradan piyasaya sürülmesi ağırlıktadır. Terör örgütü PKK'nın bölgedeki varlığının sağladığı kolaylık, örgütün uyuşturucu madde ticaretinden gelir elde etmesi, arazi yapısı vs. sebepler bölgede hint keneviri ekimini artıran sebepler arasındadır. Bu sebeple bu bölgelerdeki şehirlerde esrar maddesinin piyasa fiyatı oldukça düşük olup fiyatın yüksek olduğı batı illerine sevk ve nakil gerçekleştirilmektedir. Bu sevk ve nakiller kimi zaman münferit şekilde kimi zaman da organize bir şekilde ve büyük miktarlarda gerçekleştirilmektedir. Laboratuvar ortamında üretilen sentetik uyuşturucular ve afyon türevleri (eroin, kodein vs.) ise üretimin yapıldığı yerlerden çevreye doğıru yayılmaktadır. Gizlice faaliyet gösteren bu üretim merkezlerinde üretilen sentetik hapların yahut yurt dışından getirilen eroin, kokain gibi maddelerin ülke içinde dağıtılması birbirine doğrudan bağı veya kopuk bir zincir sayesinde meydana gelmektedir.

Afganistan günümüzde eroinin %90'dan fazlasını tek başına üretmektedir. Bu üretim devlet kontrolünün en zayıf olduğı bölgelerde yoğunlaşmıştır. Üretilen eroin Afganistan'ın sınır komşularına (Pakistan, İran, Tacikistan, Özbekistan ve Türkmenistan) kaçırılmakta, sonrasında ise diğıer ülkelere dağılmaktadır. Öte yandan Altın Üçgen olarak bilinen Burma, Laos ve Tayland gibi afyon üreticisi ülkeler de üretimde önemli pay sahibidir. Evvelce izah edildiğı üzere kokain maddesi dünyada yalnızca Peru, Kolombiya ve Bolivya ülkelerinde üretilmekte olup dünya üzerindeki 174 ülkeye ulaştırılmaktadır. Üretilen kokain maddesi Avrupa kıtasına genellikle deniz yoluyla sevk edilmektedir. İber yarımadasındaki İspanya ve Portekiz gibi iki ülkenin Güney Amerika ülkeleri ile olan tarihsel ve kültürel bağı bu ticareti kolaylaştırmaktadır.³⁷

Ülkemizde yapılan soruştırmalarda faillerin uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri basit veya özel zulalarda sevk ve nakil ettikleri bilinen bir durumdur. Bu bazen otomobillerin çeşitli bölmelerinde olabileceğı gibi kamyon, tanker, tır gibi taşıtlarda ayrıca hazırlanmış özel kısımlarda görülmektedir. Yakalanmamak

---

³⁷ AKGÜL Arif, AKYAY İlkay, *age* s.43 vd.

ve şüphe çekmemek için çeşitli görünümde ve başka adlar altında bu araçlar kullanılmaktadır. Öte yandan yine şüphe çekmemek maksadıyla taşıma yapılan araçta bayan veya çocuk bulundurulurak aile görüntüsü verilmesi, öncü-artçı şeklinde hareket ederek kolluk kontrol noktalarından haberdar olma, geçiş yapılan şehirde bulunan ortaklar vasıtasıyla kontrol noktalarının önceden öğrenilmesi, hassas burunlu köpeklerin tespitini önlemek maksadıyla saklanan maddenin çevresine turşu, soğan, peynir, sirke gibi eşyalar konulması yöntemleri de sıklıkla karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra deniz ve hava yolu ulaşımı yahut kargo sisteminden faydalanma da bu suçun işlenmesinde tespit edilen yöntemlerdendir. Bununla birlikte bilhassa havayolu taşımacılığındaki sıkı denetim kuralları bu alanın kullanımını kısıtlamakta, failer için kontrol noktalarında taşınan maddeyi görmezden gelecek görevlilerin suç ortaklığını gerekli kılmaktadır.

Özellikle belirtmek gerekir ki failin hukuki durumunun tespitinden her olay kendi somut şartlarına göre değerlendirilmeli ve dikkatli bir irdeleme yapılmalıdır. Bu noktada soruşturma aşamasında sıcağı sıcağına delillerin sağlıklı bir şekilde toplanması önem arz etmektedir. Ele geçen maddenin içinde bulunduğu ambalajda ve aracın çeşitli yerlerinde parmak izi aranması, yakalanan failin cep telefonu görüşme kayıtları ve baz istasyonu sinyal bilgileri, whatsapp, viber vs. programlar yoluyla yaptığı görüşmeler, yakalanan aracın geçtiği güzergahların plaka tanıma sistemi (PTS) veya mobese sistemlerinden tespiti, aracın kiralık mı yoksa fail adına mı kayıtlı olduğu, kiralık aracın kim tarafından kiralandığı, maddenin ele geçtiği ev, iş yeri, tarla vs. yerlerin mülkiyetinin kime ait olduğu, buraların başkalarının kolaylıkla girip çıkabildikleri yerlerden olup olmadığı, failde hassas terazi, kilitli ya da özel muhafazalı poşet gibi ambalajların ele geçip geçmediği, failin kan ve idrar numunelerinde uyuşturucu veya uyarıcı madde aranması gibi hususlar maddi gerçeğe ulaşılmasında oldukça fayda sağlayacaktır.

Birçok olayda satıcılar yalnızca içici olduklarını beyan etmekle birlikte, yapılan kan ve idrar numunesi tetkiklerinde herhangi bir uyuşturucu ve uyarıcı maddeye rastlanmadığı görülmektedir. Bu gibi çelişkili durumlarda şüphelilerce sıklıkla kullanılan maddenin bir müddet sonra kan ve idrardan atıldığı savunması ileri sürülmektedir. Uyuşturucu maddeler vücuttan ter, idrar ve dışkı ile atılırlar. Bu maddeler sindirim sistemindeki yolculuklarına başlamadan önce suda çözünen moleküller haline gelebilmeleri için karaciğer tarafından metabolize edilirler. Bir başka deyişle karaciğer zararlı maddelerin vücuttan atılmaları için çeşitli enzimler kullanarak zararlarını azaltan bir dönüşüm süreci uygular. Madde kullanımının karaciğer için tehlikeli olmasının nedeni de budur. Kullanıcının vücudunda çözünen moleküller kana karışmadan önce böbrekler tarafından süzülerek idrar ile dışarı atılır. Bu nedenle idrar testi madde kullanımının tespiti için son derece işlevsel bir yöntemdir. Bununla

birlikte uyuşturucu maddelerin vücuttan atılma süreçleri kişiden kişiye değişir. Bu değişimin birçok nedeni vardır. Kişinin metabolizma hızı, bağışıklık sistemi, alınan uyuşturucunun dozu ve türü, kişinin sağlık durumu vb. değişkenler uyuşturucunun vücuttan atılma süresini belirler. Metabolizması hızlı çalışan kişilerin uyuşturucu maddeyi suda çözülebilen moleküllere dönüştürmesi daha hızlı olacağından, maddenin vücuttan atılması da daha hızlı gerçekleşecektir. Ter, kan ve idrarın yanı sıra uyuşturucu kullanımı saç telinden de tespit edilebilir. Saç ayda yaklaşık 1 cm kadar uzadığından (*uzama hızına bağlı olarak*) uyuşturucu kullanımından aylar sonra saç teli üzerinde yapılan analiz kişinin madde kullanıp kullanmadığının anlaşılmasını sağlayabilir.³⁸

Satıcı kişiden alınan numunelerde, uyuşturucu veya uyarıcı madde izine rastlanmaması tek başına ölçüt olmamakla birlikte alınan şüpheli savunmaları ile tanık beyanlarındaki çelişkileri ortaya koyması bakımından önemlidir. Her uyuşturucu maddenin farklı özellikleri ve insan vücudunda farklı etkileri bulunduğu aşikardır. Bununla birlikte Adli Tıp Kurumu 5. Adli Tıp İhtisas Kurulu'nun Bingöl 2. Asliye Ceza Mahkemesinin bir kovuşturma kapsamında konuyla ilgili müzekkeresine cevaben bildirdiği 26/06/2013 tarih ve 2013/50377/1321 sayılı mütalaalarına göre, esrar etken maddesi THC (tetrahidrokanibal)'nin kandaki tespit edilebilme süresinin bireysel farklılıklar olmakla ve alınan esrarın içerdiği THC konsantrasyonuna göre değişmekle birlikte ortalama olarak bir kullanımlık esrar içenlerde 3 gün, kronik kullanıcılar da 2 hafta, idrarda tespit edilebilme süresi ise 3 haftadır.

4.2. Suç Kastının Belirlenmesinde Yargıtay'ın Genel Kabulü

Uyuşturucu veya uyarıcı madde ticareti suçlarında yakalanan faillerin sıklıkla beyan ettikleri savunma ele geçen maddeleri ticaret maksadıyla değil, şahsi kullanımları için bulundukları ya da taşıdıkları yönündedir. Maddi gerçeğin ortaya çıkarılması ve failin eyleminin hukuki nitelendirmesini doğru olarak yapma soruşturma makamlarının en öncelikli görevidir. Zira bu noktada yapılacak yanlışlar bu suçla mücadelede zarar vereceği gibi bireysel anlamda failin mağduriyetine sebep olabilecektir. TCK m.188'de düzenlenen suça ilişkin soruşturmalarda tutuklama başta olmak üzere ağır koruma tedbirlerinin uygulanma ihtimali, öte yandan TCK m.191'de düzenlenen suçlarda şayet evvelce karar verilmemişse fail hakkında kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararı verilecek olması gibi hususlar maddi gerçeği tespit ve doğru bir nitelendirmeyi elzem kılmaktadır.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 25/09/2012 tarih ve 2011/10-482 Esas-2012/1784 Karar sayılı içtihadında da vurgulandığı üzere uyuşturucu madde

³⁸ <http://www.olaganustukanitlar.com/hangi-uyusturucu-vucutta-ne-kadar-sure-kalir/> (e.t: 25/08/2018)

bulundurma eyleminin, kullanmak için uyuşturucu madde bulundurma suçunu mu, yoksa uyuşturucu madde ticareti suçunu mu oluşturduğunun tespitinde belirgin rol oynayan hususun bulundurmanın amacının ne olduğudur.³⁹ Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 06/03/2012 tarih ve 387-75 E/K ve yine 15.06.2004 tarih ve 107-136 E/K sayılı kararlarında uyuşturucu madde bulundurmanın, kullanma amacına yönelik olduğunun belirlenmesinde dikkate alınması gereken kriterler şu şekilde sayılmıştır:

1.Failin bulundurduğu uyuşturucu maddeyi başkasına satma, devir veya tedarik etmek hususunda herhangi bir davranış içine girdiğinin tespit edilememesi gerekir.

2.Kişisel kullanım için uyuşturucu madde bulunduran kimse, bunu her zaman kolaylıkla erişebileceği bir yerde, örneğin genellikle evinde veya işyerinde bulundurmaktadır. Uyuşturucunun çok sayıda özenli olarak hazırlanmış küçük paketçikler halinde olması, her paketçinin içine hassas biçimde yapılan tartım sonucu aynı miktarda uyuşturucu maddenin konulması, uyuşturucu maddenin ele geçirildiği yerde veya yakınında, hassas terazi ve paketlemede kullanılan ambalaj malzemelerinin bulunması kullanım dışında bir amaçla bulundurulduğu hususunda önemli bir belirtidir.

3.Kişisel kullanım için kabul edilebilecek miktar, kişinin fiziksel ve ruhsal yapısı ile uyuşturucu veya uyarıcı maddenin niteliğine, cinsine ve kalitesine göre değişiklik göstermekle birlikte, Adli Tıp Kurumunun mütalaalarında esrar kullananların her defasında 1-1,5 gram olmak üzere günde üç kez esrar tüketebildikleri bildirilmektedir. Esrar kullanma alışkanlığı olanların bunları göz önüne alarak, birkaç aylık ihtiyaçlarını karşılayacak miktarda esrar maddesini ihtiyaten yanlarında veya ulaşabilecekleri bir yerde bulundurabildikleri de adli dosyalara yansıyan bilinen bir husustur. Buna göre, esrar kullanan failerin olağan sayılan bu süre içinde kişisel gereksinimlerinin üzerinde esrar maddesi bulundurmaları halinde, bulundurmanın kişisel kullanım amacına yönelik olmadığı kabul edilmelidir.⁴⁰

Benzer şekilde Yargıtay 20. CD'nin 06/12/2017 tarih ve 2017/4166 E-2017/6864 K. sayılı kararında da bu husus ayrıntılı şekilde izah edilmiştir:

Kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde bulundurma ya da kullanma dışında bir amaçla uyuşturucu veya uyarıcı madde (temin veya ticareti yapma) bulundurma suçlarının oluşumunda, madde miktarının kural olarak bir önemi

---

³⁹ Uyap mevzuat/Cumhuriyet Başsavcılığı/Yargıtay Kararları Sorgulama Ekranı - Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 25/09/2012 tarih ve 2011/10-482 Esas-2012/1784 Karar sayılı kararı (e.t: 25/08/2018)

⁴⁰ Uyap mevzuat/Cumhuriyet Başsavcılığı/Yargıtay Kararları Sorgulama Ekranı - Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 06/03/2012 tarih ve 2012/387-75 E/K sayılı ve 15.06.2004 tarih ve 2004/107-136 E/K sayılı kararı (e.t: 25/08/2018)

yoktur. 0,1 gr uyuşturucu/uyarıcı madde, kullanmak için uyuşturucu madde bulundurma suçunu oluşturabileceği gibi ticari amaçla bulundurma suçunu da oluşturabilir. Kısaca madde miktarı bulundurma amacının belirlenmesinde yardımcı olabilir; ancak tek bir ölçüt olamaz. Uyuşturucu veya uyarıcı maddenin kişisel kullanıma yetecek miktarda olması halinde başkaca delil yoksa amacın kullanmak için bulundurma olduğu kabul edilebilirse de maddi gerçeğin ortaya çıkarılması amacına yönelik olarak miktar ölçütü dışında somut olayın özelliklerine göre de değerlendirme yapılmalıdır.

Bu değerlendirmede miktar dışında;

a) Sanığın hareketleri (müşteri arama, pazarlık yapma, numune gösterme ve benzeri)

b) Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin ele geçiriliş ve bulundurma şekli ile çeşitlilik, (çok sayıda küçük miktarlı poşetçikler, madde bulaşıklı hassas terazi; esrar, eroin, kokain, MDMA, sentetik kannabinoid gibi maddelerin bir arada bulundurulması)

c) Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin bulunduğu yer, zaman ve belirlenecek zaman dilimi içinde sanık tarafından kullanılacak madde miktarı,

d) Sanığın uyuşturucu madde kullanıp kullanmadığı,

e) Sanığın sosyal ve ekonomik durumu, geçimini ne ile sağladığı, geliri gibi olgular da değerlendirilmelidir.⁴¹

Açıklanan kriterler doğrultusunda yapılan değerlendirme neticesinde, şayet failin uyuşturucu madde ticareti yaptığı her türlü şüpheden uzak bir kanaatle sabit görülemiyorsa “şüpheden sanık yararlanır” ilkesi uyarınca failin kullanmak maksadıyla uyuşturucu madde bulundurduğunun kabulü gerekecektir. Yani hâkim, şüphesini yüzde yüz yenemezse o husus sabit olmamış addedilecek ve sabit olmamanın sonuçlarına göre karar verecektir. Bu prensip ceza muhakemesinde “şüpheden sanık yararlanır (In dubio pro reo)” şeklinde ifade edilmektedir. Şüpheden sanığın faydalanması prensibi, sadece beraat kararı verilmesine münhasır değildir. Mesela gece ağırlatıcı sebebi sabit olmazsa gündüz işlenmiş sayılır.⁴² Bunu konumuza teşmil edecek olursak ele geçen madde miktarı itibarıyla uyuşturucu madde ticareti sabit olmazsa kullanmak maksadıyla uyuşturucu madde bulundurma suçunun işlendiği kabul edilecektir. Böyle bir ilkenin kabul edilmesinin sebebi, bir suçlunun cezasız kalmasının bir masumun mahkûm olmasına tercih edilmesidir.⁴³ Suçsuzluk

⁴¹ Uyap mevzuat/Cumhuriyet Başsavcılığı/Yargıtay Kararları Sorgulama Ekranı - Yargıtay 20. CD'nin 06/12/2017 tarih ve 2017/4166 E- 2017/6864 K. sayılı kararı (e.t: 25/08/2018)

⁴² KUNTER Nurullah, YENİSEY Feridun, NUHOĞLU Ayşe, Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, Beta Yayınevi, 15. Baskı, İstanbul, 2006, s.582-583

⁴³ ÖZTÜRK Bahri, ERDEM Mustafa Ruhan, Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, Seçkin Yayınevi, 9. Baskı, Ankara, 2006, s.172

karinesi uyarınca, bir kişinin suçlu olarak nitelendirilebilmesi ve hakkında ceza hukukunun alanına giren müeyyidelerin uygulanabilmesi, kesin hükümle mâhkum olmasına bağlıdır. Bir kişinin mâhkum edilebilmesi için ise akla ve mantığa uygun gerekçelere dayanan her türlü şüphenin bertaraf edilmesi şarttır. Aksi takdirde, şüpheden sanık yararlanacaktır.⁴⁴

4.3. Madde Miktarına İlişkin Yargıtay İçtihatları⁴⁵

Yukarıda açıklanan ana kriterler doğrultusunda gerek Yargıtay Ceza Genel Kurulu gerek de özel dairelerce somut olaylara ilişkin birçok içtihat ortaya konmuştur. Bunları madde türüne göre açıklamakta fayda vardır.

4.3.1. Esrar Maddesine İlişkin İçtihatlar

Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 06/03/2012 tarih ve 2011/10-387 E. 2012/75 K. sayılı ilamında, özel daire ile İzmir 3. Ağır Ceza Mahkemesi arasında çıkan uyuşmazlıkla ilgili olarak Seyfo lakaplı sanık S.E.'den ele geçen net 276 gram esrar maddesinin Türk Ceza Kanunu 191. maddesinde yazılı suça vücut vereceği bildirilmiştir.

Yargıtay 20. Ceza Dairesi Osmaniye 2. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 24/03/2016 tarih ve 2016/420 E. ve 2016/1830 K. sayılı kararında *"suç tarihinde sanıkta 61 paket halinde ve 2 poşette net 246 gram gelen esrarın ele geçirildiği, suçta konu uyuşturucu maddenin miktarına ve ele geçiriliş ve paketleniş biçimine göre sanığın eyleminin satmak için uyuşturucu madde bulundurma suçunu oluşturduğu (...)"* gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

Yargıtay 20. Ceza Dairesi Adana (Kapatılan) 7. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 12/05/2015 tarih ve 2015/1038E. 2015/568 K. sayılı kararında *"sanığın evinin bahçesindeki serada ele geçirilen 832,200 gram esrar elde edilebilecek kenevir bitki parçacıkları ve aynı sera içinde ekili vaziyette olan 775 kök hint kenevir bitkisinin miktarı nedeniyle eyleminin, TCK'nın 188/3. maddesinde düzenlenen, "uyuşturucu madde ticareti yapma" suçunu oluşturduğu (...)"* gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

Yargıtay 20. Ceza Dairesi Hatay Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 29/04/2015 tarih ve 2015/468 E. 2015/338 K. sayılı kararında *"sanığın bahçesinde kenevir bitkisi ektiği ve evinde kurutulmaya bırakılmış kenevir bitkisi olduğu yönünde alınan*

---

⁴⁴ FEYZİOĞLU Metin, Suçsuzluk Karinesi: Kavram Hakkında Genel Bilgiler ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:48, S:1, Ankara, 1999, <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/38/293/2671.pdf>, s.139 (e.t: 12/11/2018)

⁴⁵ Yargıtay kararları uyarı mevzuat/Cumhuriyet Başsavcılığı/Yargıtay Kararları Sorgulama Ekranı'ndan temin edilmiştir.

istihbari bilgi üzerine yapılan aramada, bahçede ekili halde 1.400 kök kenevir bitkisi ile kurutulmaya bırakılmış net 1.558 gram esrar elde edilecek kenevir bitkisinin ele geçirildiği; suç konusu uyuşturucu maddenin miktarı, ele geçiriliş biçimi ve sanığın bahçe içerisinde yakalanmasına göre sanığın eyleminin uyuşturucu madde ticareti yapma suçunu oluşturduğu (...) gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

Yargıtay 10. Ceza Dairesi Diyarbakır 3. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 14/06/2013 tarih ve 2010/563 Esas 2013/ 5875 K. sayılı kararında “*sanığın suç konusu 165,217 gramdan ibaret esrarı satacağına veya başkasına devredeceğine ilişkin delil bulunmadığı, sanığın suçu inkar etmesinin bu maddeyi kullanma dışında bir amaç için bulundurduğu şekilde yorumlanamayacağı gözetilmeden, sanık hakkında “kullanmak için uyuşturucu madde bulundurma” yerine “uyuşturucu madde ticareti yapma” suçundan hüküm kurulması (...)*” gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

Yargıtay 10. Ceza Dairesi İstanbul 6. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 20/05/2013 tarih ve 2009/18632 E 2013/4537 K. sayılı kararında “*olay tutanağına göre, sanığın evinde yapılan arama sonunda satışa hazır halde 25 adet esrar paketçiiğinin bulunması karşısında, sanık hakkında uyuşturucu madde ticareti yapma suçundan TCK’nın 188/3. maddesi gereğince hüküm kurulması gerekirken (...)*” gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

Yargıtay 10. Ceza Dairesi Bursa 4. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 27/11/2012 tarih ve 2009/11582 E. 2012/17625 K. sayılı kararında “*olay tutanağı içeriğine suç konusu uyuşturucu maddenin ele geçiriliş biçimi ile miktarına ve tüm dosya kapsamına göre; sanığın uyuşturucu madde satmak üzere müşteri aradığı şeklinde bilgiler elde edilmesi üzerine olay gecesi evinin önünde tertibat alındığı, sanığın saat 22.30 sıralarında evden çıkması üzerine yapılan takip neticesi Beşyol semtinde güvenlik güçlerince kaçmaya çalıştığı sırada yakalandığı, yapılan üst aramasında montunun içeriğinde naylon poşetler içinde 3 paket halinde net 169 gram esrarın ele geçirilmiş olması karşısında sanığın eyleminin uyuşturucu madde ticareti yapma suçunu oluşturduğu (...)*” gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

Yargıtay 10. Ceza Dairesi’nin yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 23/11/2011 tarih ve 2009/3973 E. 2011/57414 K. sayılı kararında “*dosyadaki delillerden, her iki sanığın birlikte sanık Özgür’e ait çiftliğe kenevir ekip yetiştirdikleri, bir bölümünü koparıp kurumaya bıraktıkları, kenevirlerden net 1.662 gram esrar elde edilebileceğinin belirlendiği, sanık Hüseyin’in evinde aynı kenevirlerden elde edilen net 20 gram esrar bulunduğu, ayrıca çiftlikte dikili durumda 5.880 kök kenevirin ele geçirildiği anlaşıldığından; suç konusu*

esrar ile dikili kenevirlerden elde edilebilecek esrarın toplam miktarına ve ele geçiriliş biçimine göre, sanıkların fiilinin satmak amacıyla uyuşturucu madde bulundurma suçunu oluşturduğu (...)” gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

Yargıtay 10. Ceza Dairesi Erzincan Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 02/10/2012 tarih ve 2011/13043 E. 2012/14677 K. sayılı kararında *“olay tutanağı ve dosya kapsamına göre, yapılan önleme aramasında sanığın kullandığı araç içinde 4 ayrı pakette ele geçirilen net 187,6 gramdan ibaret suça konu esrarı kullanmak için bulundurduğuna ilişkin savunmasının aksine, ticari amaçla bulundurduğuna ilişkin kuşku sınırlarını aşan kesin ve yeterli delil bulunmadığı, eyleminin kullanmak için uyuşturucu madde bulundurma suçunu oluşturduğu (...)*” gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

Yargıtay 10. Ceza Dairesi İstanbul 4. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 03/04/2012 tarih ve 2009/6284 E. 2012/6943 K. sayılı kararında *“sanığın uyuşturucu madde sattığı yönünde yapılan ihbar üzerine evinde yapılan arama sonucu, siyah poşet içinde net 321,6 gram esrar, 422 gram kenevir bitkisi tohumu ile esrar bulaşıklı hassas terazinin ele geçirildiği, sanığın eyleminin bütünüyle “satmak amacıyla uyuşturucu madde bulundurma” suçunu oluşturduğu (...)*” gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

Yargıtay 10. Ceza Dairesi İzmir 7. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 03/04/2012 tarih ve 2010/52678 E. 2012/6937 K. sayılı kararında *“şüphe üzerine evinde yapılan aramada ele geçirilen 4 poşet içinde 206 gramdan ibaret esrarı, kullanmak için bulundurduğuna ilişkin savunmasının aksine, kullanma dışında bir amaçla bulundurduğuna ilişkin yeterli delil bulunmadığı, sanığın eyleminin kullanmak için uyuşturucu madde bulundurma suçunu oluşturduğu (...)*” gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

Yargıtay 10. Ceza Dairesi Antalya 3. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 19/10/2011 tarih ve 2008/10922 E. 2011/56154 K. sayılı kararında *“dosya kapsamına göre; görevlilerce yapılan istihbari çalışmalarda, köftencilik yaptığı demir barakada uyuşturucu madde sattığı ve satmak için elinde bulundurduğu uyuşturucu maddeleri köyündeki evinde sakladığı yönünde edinilen bilgi üzerine, alınan arama kararına dayanılarak sanığın işyerine gidildiği, tezgahın altında siyah bir poşet içerisinde satılmaya hazır dokuz adet paket içerisinde toplam olarak yaklaşık 100 gram ve askıda asılı yelek cebinde pakete sarılmış vaziyette plaka halinde yaklaşık 2 gram ağırlığında esrar, evinde yapılan aramada evin girişinde solda çatıya çıkan merdiven üzerinde beyaz bir poşet içerisinde yaklaşık bir kilogram suça konu uyuşturucu maddenin ele geçirilmiş olduğunun anlaşılması karşısında; değişik yerlerde ele geçirilen uyuşturucu maddenin bir kısmının*

satışa sunulmak üzere hazırlanmış paketçikler halinde olması nedeniyle, sanığın eyleminin satmak amacıyla uyuşturucu madde bulundurmak suçunu oluşturduğu (...)” gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

Yargıtay 10. Ceza Dairesi Adana 4. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 03/10/2011 tarih ve 2010/44979 E. 2011/55380 K. sayılı kararında “*sanığın, evinde yapılan aramada iki ayrı poşette ele geçirilen net 111,15 gramdan ibaret esrarı, kullanmak için bulundurduğuna ilişkin savunmasının aksine, muhbirin soyut ihbarı dışında, kuşku sınırlarını aşan kesin ve yeterli delil bulunmadığı, sanığın eyleminin kullanmak için uyuşturucu madde bulundurma suçunu oluşturduğu (...)*” gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

Yargıtay 10. Ceza Dairesi Bakırköy 7. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 17/01/2011 tarih ve 2010/12242 E. 2011/384 K. sayılı kararında “*olay ev arama ve yakalama tutanağı içeriğine, suç konusu uyuşturucu maddelerin ele geçiriliş biçimine, dosyadaki diğer belge ve bilgilere göre; evinde yapılan aramada 622 gr esrar ele geçirilen sanığın, uyuşturucu maddeyi kullanmak amacıyla bulundurduğunu söylediği ve ele geçen madde miktarının kullanma sınırı içinde kaldığı; savunmasının aksine, uyuşturucu maddeyi kullanma dışında bir amaç için bulundurup taşıdığına ilişkin, kuşku sınırlarını aşan yeterli ve kesin delil bulunmadığı ve eyleminin kullanmak için uyuşturucu madde bulundurmak suçunu oluşturduğu (...)*” gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

Yargıtay 10. Ceza Dairesi Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 18/01/2011 tarih ve 2010/12245 E. 2011/604 K. sayılı kararında “*görevlilerce yapılan yol uygulaması sırasında, sanığın da içinde bulunduğu araçta yapılan aramada sanığa ait çanta içerisinde ele geçirilen 380 gramdan ibaret esrarı, kullanmak için bulundurduğuna ilişkin savunmasının aksine, kullanma dışında bir amaçla bulundurduğuna ilişkin, kuşku sınırlarını aşan kesin ve yeterli delil bulunmadığı, sanığın eyleminin kullanmak için uyuşturucu madde bulundurma suçunu oluşturduğu (...)*” gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

Yargıtay 10. Ceza Dairesi Gaziantep 1. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 17/01/2011 tarih ve 2008/5575 E. 2011/393K. sayılı kararında “*oluşa, suç konusu esrarın ele geçiriliş biçimine, elde edilebilecek net esrar miktarının 601 gramdan ibaret olmasına, sanıkların savunmalarına ve tüm dosya kapsamına göre; sanıkların eyleminin kullanmak için uyuşturucu madde bulundurma olarak nitelendirilmesi (...)*” gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

4.3.2. Sentetik Uyuşturuculara İlişkin İçtihatlar

Yargıtay 10. Ceza Dairesi Muğla 1. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 28/04/2009 tarih ve 2007/19995 E.2009/7865 K. sayılı kararında “ *jandarma tarafından yapılan yol kontrolünde İzmir’den Marmaris’e giden otobüste seyahat ederken içinde 37 adet ecstasy hap ile üç ayrı paket içinde net 12,270 gram toz esrar maddesi içeren hint keneviri bitkisi bulunan poşet ile birlikte yakalandığının anlaşılması karşısında, yakalanma şekli, sanıkta ele geçirilen maddelerin nitelikleri ve miktarı dikkate alınarak sanığın eyleminin bir bütün olarak uyuşturucu madde ticareti yapma suçunu oluşturduğu (...)*” gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

Yargıtay 10. Ceza Dairesi Erzurum 2. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 25/01/2011 tarih ve 2010/1168 Esas- 2011/1152 K. sayılı ilamında “ *dosya kapsamına göre; sanığın kullandığı araçta yapılan aramada sürücü koltuğu ile ön sağ koltuk arasında bulunan kol dayama konsolunun altında 128 adet uyuşturucu ecstasy tabletin bulunması ve dosyada mevcut belgeler dikkate alındığında, sanığın üzerine atılı uyuşturucu madde ticareti yapma suçu sübut bulunduğu (...)*” gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

Yargıtay 10. Ceza Dairesi Zile Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 16/01/2015 tarih ve 2014/10371 E-2015/146 K. sayılı kararında “ *dosyadaki belge ve bilgilere göre; sanığın İstanbul’a uyuşturucu madde almaya gittiğine ve 60 TM 105 plakalı araç ile Turhal’a getireceğine ilişkin ihbar üzerine araç durdurulduğunda, sanığın araçtan inerken yere attığı poşet içerisinde 32 paket bonzai ile 85 adet hapin ele geçirildiğinin anlaşılması karşısında, suç konusu uyuşturucu maddelerin bulunduğu paket sayısı, ele geçirildiği yer ve olayın oluş şekline göre, sanığın eyleminin ticaret amacıyla uyuşturucu madde nakletme suçunu oluşturduğu (...)*” gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

Yargıtay 10. Ceza Dairesi Burhaniye 2. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 20/10/2015 tarih ve 2015/4313E-2015/32606 K. sayılı kararında “ *şüphe üzerine durdurulup üzerinde suç unsuru olup olmadığının sorulması üzerine, cebinden çıkardığı MDMA içeren 61 adet tablet ile THJ-2201 içeren 4 gramdan ibaret maddeleri, kolluk görevlilerine teslim eden sanığın, bu maddeleri yakalanmasından bir saat kadar önce tanımadığı kişiden kullanmak için aldığına ve ikamet ettiği Balıkesir’e gitmek üzere otogara doğru giderken yakalandığına ilişkin savunmasının aksine, kullanma sınırları içindeki bu maddeleri satacağına veya başkasına vereceğine ilişkin kuşkuyu aşan yeterli ve kesin delil bulunmadığı, sanığın eyleminin kullanmak için uyuşturucu madde bulundurma suçunu oluşturduğu gözetilmeden, uyuşturucu ve uyarıcı madde ticareti yapma suçundan mahkûmiyet hükmü kurulması (...)*” gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

Yargıtay 10. Ceza Dairesi Manisa 1. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 30/11/2015 tarih ve 2015/5537E- 2015/33109 K. sayılı kararında “ 16.01.2015 tarihli tutanakta belirtildiği gibi Akhisar ilçesinden Manisa iline 45 ACF 85 plakalı araç ile uyuşturucu getirileceği bilgisi alınması üzerine aracın durdurulduğu içinde sanık Erhan İnan ve Bedir Demiryençel bulunduğu, aracın sağ ön yolcu kısmındaki paspas üzerinde poşet içinde 5 ayrı gazete kağıdına sarılı toplam net 250,95 gram esrar ile 40 adet sentetik uyuşturucu hap ele geçirildiği, sanığın aldirılan kan ve idrar raporunda esrar kullanımı pozitif olduğunun tespit edildiği ve ele geçirilen kullanım sınırları içerisindeki maddeleri sanığın başkasına satacağına veya vereceğine ilişkin delil bulunmadığından eyleminin kullanmak için uyuşturucu madde bulundurma suçunu oluşturduğu (...) “ gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

Yargıtay 20. Ceza Dairesi İzmir 3. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 26/10/2016 tarih ve 2016/2463 E. 2016/5276 K. sayılı kararında “olay günü, Gürçeşme 3523. Sokakta, elinde karton kutu ile birlikte yürümekte olan sanık Yusuf’un emniyet görevlilerini görmesiyle birlikte, merdivenleri çıktığı sırada elindeki kutuyu merdivenlerin baş kısmına bıraktığı, yerdeki karton kutu içerisinde 41 adet uyuşturucu tablet ve 19 paket esrarın ele geçirildiği olayda; suç konusu uyuşturucu maddelerin ele geçiriliş biçimi, olay tutanağı, yargılama aşamasında beyanları, alınan tutanak tanıklarının anlatımları ve tüm dosya içeriğine göre uyuşturucu madde ticareti yapma suçu sabit olduğu (...)” gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

Yargıtay 20. Ceza Dairesi Aydın 1. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 13/04/2016 tarih ve 2016/640 E. 2016/2046 K. sayılı kararında “sanığın üst aramasında net 4,9536 gram metamfetamin, aracında ise net 0,858 gram esrar maddesinin ele geçirildiği, sanığın uyuşturucu maddeyi kullanmak amacıyla bulundurduğunu tüm aşamalarda ifade ettiği, idrar ve kan analizinde metamfetamin etken maddesinin bulunduğu, sanığın savunmasının aksine, uyuşturucu maddeyi ticari amaçla bulundurduğuna ilişkin, kuşku sınırlarını aşan her türlü şüpheden uzak kesin ve inandırıcı delil bulunmadığı (...)” gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

Yargıtay 20. Ceza Dairesi Muğla 1. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 07/05/2015 tarih ve 2015/464 E. 2015/473 K. sayılı kararında “olay tarihinde sanığın uyuşturucu madde sattığı ihbarı üzerine, Marmaris Uzunyalı mevkiinde Captain Bar önünde yakalandığında üzerinde 100 gr esrar ve 11 adet hap ile, kaldığı otel odasında yapılan aramada 500 gr esrar ile 50 adet ecstasy hap ele geçtiğinin anlaşılması karşısında, olayın oluş şekli, suç konusu uyuşturucuların ele geçiriliş

biçimi, dosyadaki belge ve bilgilere göre; sanığın eyleminin satmak amacıyla uyuşturucu madde bulundurma suçunu oluşturduğu (...) gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

Yargıtay 10. Ceza Dairesi İzmir 8. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 03/10/2012 tarih ve 2011/107422012/14750 K. sayılı kararında “*sanıkların esrar ve hap sattıklarına ilişkin istihbari bilgi edinilmesi üzerine, kaldıkları pasajın giriş katında eşyalarının bulunduğu depoda yapılan arama sonucu vitrin içinde 24 paketçik halinde 16 gram ve poşet içinde 30 gram esrar ile buzdolabı içinde 45 adet uyarıcı hap ele geçirildiği, suç konusu maddelerin değişik cinsten ve esrarın 24 paketçik halinde olması, uyuşturucu ve uyarıcı nitelikteki maddelerin toplam miktarı karşısında, sanıkların uyuşturucu ve uyarıcı madde ticareti yapma suçlarının sabit olduğu (...)*” gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

4.3.3. Eroin Maddesine İlişkin İçtihatlar

Yargıtay Ceza Genel Kurulu’nun 07/02/2012 tarih ve 2011/10-481E-2012/26K. sayılı ilamında, özel daire ile Bakırköy 13. Ağır Ceza Mahkemesi arasında çıkan uyuşmazlıkla ilgili olarak “*sanık, suç tarihinde yapılan bir telefon ihbarı üzerine yakalanan diğer sanık Abdülmetin Güler’in anlatımı sonucunda yakalanmış, mahkemeden alınan karar ile evinde yapılan aramada, çek-yat üstünde bulunan eşofmanın cebinden 0.2 gr eroin maddesi ele geçirilmiştir. Sanığın, evinde yapılan arama sonucunda ele geçen uyuşturucu madde ve diğer sanığın soyut beyanı dışında, uyuşturucu maddeyi sattığı yolunda başka herhangi bir kanıtın bulunmaması, sanıkta yakalanan uyuşturucu madde miktarının kişisel kullanım sınırları içinde olması, uyuşturucunun evinde özensiz bir şekilde gizlenmeden ele geçmesi, sanığın tüm aşamalarda istikrarlı olarak evinde yakalanan uyuşturucu maddeyi satmak için değil, kullanmak için bulundurduğunu beyan etmesi gibi hususlar birlikte değerlendirildiğinde, sanığın uyuşturucu madde ticareti suçunu işlediği kuşku boyutunda kaldığı (...)*” gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

Yargıtay 9. Ceza Dairesi Mersin 4. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 21/06/2016 tarih ve 2015/15379 E- 2016/7074 K. sayılı kararında “*olay tutanağı, sanığın savunması ve tüm dosya kapsamına göre, sanığın motosiklet ile Mersin Otogarı çevresinde dolaştığı sırada, kişisel kullanım miktarını aşan 19 fişek eroin ile yakalanmış olması karşısında, sanığın başkalarına vermek amacıyla uyuşturucu madde bulundurduğu anlaşıldığından, sübut bulan uyuşturucu madde ticareti yapma suçundan mahkumiyeti yerine suç vasfında yanılığa düşülerek yazılı şekilde kullanmak için uyuşturucu madde bulundurma suçundan mahkumiyet hükmü kurulması (...)*” gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

Yargıtay 9. CD’nin 08/03/2016 tarih ve 2016/103 E- 2016/2272 K. sayılı kararında “*tüm aşamalarda yüklenen suçu inkar eden sanıkların,*

savunmalarının aksine ele geçen kişisel kullanım miktarındaki suça konu eroin maddesini (Antalya Kriminal Polis Laboratuvarınca düzenlenen 30/07/2015 tarihli ekspertiz raporuna göre; ele geçen net 3.5 gram gelen açık kahve renkli toz maddenin uyuşturucu maddelerden eroin içerdiği, içerdiği eroin miktarının %40 oranında olmak üzere 1,4 gram olduğu) satma veya başkalarına verme gibi kullanma dışında bir amaç için bulundurduklarına dair kuşku sınırlarını aşan, somut, yeterli ve kesin delil bulunmadığı, sabit olan eylemlerinin kullanmak için uyuşturucu madde bulundurma suçunu oluşturacağı gözetilmeden, suç vasfında yanılıya düşülerek yazılı şekilde hüküm kurulması (...)" gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

Yargıtay 20. CD'nin 27/10/2016 tarih ve 2016/2049 E. 2016/5288K. sayılı kararında "dosya kapsamına ve 18/08/2015 tarihli "Yakalama- üst arama -olay- tartı ve muhafaza altına alma tutanağı" başlıklı tutanağın içeriğine göre, söz konusu tutanağı düzenleyen kolluk görevlilerinin, "saniğin olay tarihinde üçüncü kişilere uyuşturucu madde sattığına" ilişkin görgüye dayalı bilgileri olmadığı anlaşıldığından, tebliğnamedeki "tutanak düzenleyicilerin tanık sıfatı ile dinlenmesi gerektiği" hususuna yönelen bozma düşüncesi benimsenmemiştir. Sanıkta ele geçen 5 paket halinde daralı 1,58 gram eroini ve 5 adet kırmızı reçeteyi tabi tableti, kullanmak için bulundurduğuna ilişkin savunmasının aksine, kuşku sınırlarını aşan, kesin ve yeterli delil bulunmadığı, dolayısı ile saniğin eyleminin "kullanmak için uyuşturucu madde bulundurma suçunu" oluşturduğu (...)" gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

Yargıtay 10. Ceza Dairesi Malatya 3. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 09/01/2014 tarih ve 2009/84 E. 2014/140 K. sayılı kararında "suç tarihinde evinde uyuşturucu madde bulundurduğu ve uyuşturucu madde ticareti yaptığının ihbar edilmesi üzerine saniğin evinde yapılan aramada iki parça halinde daralı 132,5 gr neti 22 gr gelen eroinin ele geçirildiği, suça konu uyuşturucu maddenin miktarına ve ele geçiriliş biçimine göre saniğin eyleminin uyuşturucu madde ticareti yapma suçunu oluşturduğu (...)" gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

Yargıtay 10. Ceza Dairesi Mersin 1. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 08/05/2012 tarih ve 2011/1571 E. 2012/8936K. sayılı kararında "saniğin, şüphe üzerine sürücüsü olduğu ticari takside yapılan aramada ele geçirilen 5 paket halinde 0.6 gr eroini, kullanma dışında bir amaçla bulundurduğuna ilişkin yeterli delil bulunmadığı, saniğin eyleminin kullanmak için uyuşturucu madde bulundurma suçunu oluşturduğu (...)" gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

Yargıtay 10. Ceza Dairesi İskenderun 1. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 25/04/2012 tarih ve 2012/622 E. 2012/8197 K. sayılı kararında " saniğin evinde yapılan aramada ele geçirilen dokuz pakette toplam 0,7 gram eroin ve 3 adet amfetamin içeren

tableti, dinlenen tanık beyanları da dikkate alınarak, savunmasının aksine, satacağına veya başkalarına vereceğine ilişkin kuşku sınırlarını aşan yeterli ve kesin delil bulunmadığı gözetilmeden, sanık hakkında kullanmak için uyuşturucu madde bulundurma suçu yerine uyuşturucu madde ticareti yapma suçundan mahkûmiyet hükmü kurulması (...)” gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

Yargıtay 10. Ceza Dairesi Adana 5. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 04/04/2012 tarih ve 2010/48645 E-2012/6997K. sayılı kararında *“ikametinde ele geçirilen net 0,85 gram eroin ve 13,25 gram esrardan ibaret uyuşturucu maddeyi kullanmak için bulundurduğu yönündeki savunmasının aksine, satmak veya başka amaçla bulundurduğuna ilişkin yeterli delil bulunmadığı, sanığın eyleminin kullanmak için uyuşturucu madde bulundurma suçunu oluşturduğu (...)*” gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

Yargıtay 10. Ceza Dairesi Adana 1. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 06/03/2012 tarih ve 2010/41618 E-2012/3347 K. sayılı kararında *“uyuşturucu sattığına ilişkin yapılan ihbar sonrası sanığın evinde yapılan aramada, çatıdaki ağız açık odun çuvalı içerisinde 9 paketçik halinde eroin ele geçirilmişse de; sanığın, tüm aşamalarda uyuşturucu ticareti yapma suçlamasını kabul etmeyip, kullanıcı olduğunu belirttiği ve kriminal rapora göre ele geçen maddenin 1.2 gramdan ibaret olduğu anlaşıldığından; sanık aleyhine, uyuşturucu sattığını ve bu amaçla bulundurduğunu somut bir olgu olarak ortaya koyan, her türlü kuşkudan uzak, kesin ve inandırıcı herhangi bir kanıt bulunmadığı dikkate alınıp, sanığın eyleminin kullanmak için uyuşturucu madde bulundurma suçunu oluşturduğu (...)*” gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

Yargıtay 10. Ceza Dairesi Bakırköy 12. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 20/04/2011 tarih ve 2010/21266 E- 2011/4053 K. sayılı kararında *“ sanıkların 1.8 gram eroini sattıkları, birlikte kaldıkları evin değişik yerlerinde 37 paketçik halinde 200,3 gram eroin ve 4,5 gram ham afyon ile hassa terazinin bulunduğu, kaçmaya çalışan sanıkların yakalandıkları anlaşıldığından; suçun işleniş biçimi ile suç konusunun miktarı ve niteliğine bağlı olarak oluşturduğu tehlikenin ağırlığına göre TCK’nın 61 ve 3. maddelerindeki ilkeler doğrultusunda temel hapis cezalarının alt sınırı üzerinde belirlenmesi gerektiğinin gözetilmemesi (...)*” gerekçesiyle eleştiride bulunmuştur.

Yargıtay 10. Ceza Dairesi Van 1. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 23/05/2011 tarih ve 2010/38370 E. 2011/4547 K. sayılı kararında *“suçun işleniş biçiminde, 114 miligramdan ibaret suç konusu eroinin önemi ve değeri ile oluşturduğu tehlikede bir ağırlık bulunmadığı, sanığın geçmişi ve ekonomik durumunun*

temel cezanın saptanmasında dikkate alınamayacağı gözetilmeden, TCK'nın 3/1 ve 61/1. maddelerine aykırı olarak, sanıklar hakkında temel hapis cezasının 7 yıl ve temel para cezasının 700 gün olarak belirlenmesi (...)" gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

4.3.4. Kokain Maddesine İlişkin İçtihatlar

Yargıtay 20. Ceza Dairesi, Sakarya 1. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 05/03/2018 tarih ve 2017/6877 E-2018/1243 K. sayılı kararında “6 adet şeffaf poşet içerisinde 26 gr kokain maddesinin” sanıkların aracında bulunmasıyla ilgili Türk Ceza Kanunu 188/3-4.a maddesi uyarınca verilen cezanın onanmasına karar vermiştir.

Yargıtay 20. Ceza Dairesi, Bingöl 2. Ağır Ceza Mahkemesinin 2016/42 E-2016/67 K. sayılı kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 20/09/2017 tarih ve 2016/2671 E- 2017/4581 K. sayılı kararında üzerinde net 39,546 gram kokain maddesi ele geçen sanık K.D.'nin Türk Ceza Kanunu'nun 188/3-4.a maddesi uyarınca cezalandırılmasına dair kararının onanmasına karar vermiştir.⁴⁶

Yargıtay 20. Ceza Dairesi İstanbul 6. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 01/06/2017 tarih ve 2015/9430 E-2017/3581K. sayılı kararında “Kolluk görevlilerine saat 01:25 sıralarında “Aksaray meydan civarında ismini Orhan olarak bildiği, doğu şiveli, 160-165 boylarında, genelde top sakal tabir edilen sakal bırakan bir şahsın Aksaray bölgesinden kokain maddesi satın alarak kuryelik yaptığına” dair isimsiz bir ihbar yapılması üzerine görevlilerin Aksaray meydanında verilen eşkale uygun olan sanığı görüp bir müddet gözle takibe aldıkları, daha sonra ise meydandan ayrılmak üzere taksiye binerken yakaladıkları ve sanığın üzerinden satışa hazır halde 10 pakette daralı ağırlığı toplam 3,5 gram, net ağırlığı 2 gram olan kokain maddesi ele geçirildiğinin olay tutanağı ve dosya kapsamından anlaşılması karşısında, sanığın eyleminin bir bütün halinde uyuşturucu madde ticareti yapma suçunu oluşturduğu” gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

Yargıtay 20. Ceza Dairesi Tekirdağ 1. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 08/05/2017 tarih ve 2015/9366 E-2017/3002 K. sayılı kararında “sanıkların savunmaları, tanık anlatımları, tutanaklar ve tüm dosya kapsamına göre; görüşmeyi izleyen infaz koruma memuru tanık Erhan Duran'ın görüşmeyi izlediği sırada avukat Özcan Akbuğ'a'nın, sanık Serkan Özmen'e bir şey verdiğini anlayıp kurum müdürüne haber vermesi üzerine infaz koruma memurlarının sanık Serkan Özmen'in

⁴⁶ Söz konusu soruşturmada yazar tarafından ifadesi alınan şüpheli K.D. müdafii huzurundaki savunmasında; kokain maddesinin bir gramını “çeyrek” adı verilen 4 parçaya böldüğünü ve Bingöl ilinde içicilere her bir çeyreği o tarihte 400 TL karşılığında sattığını beyan etmiştir. Bu beyan, kokain maddesinin satışı ve tüketilmesiyle ilgili fikir vermesi açısından önemlidir.

yanına geldikleri ve Serkan'a "avuktan aldığı ver" demelerinden sonra Serkan'ın elini pantolonunun içine sokarak peçeteye sarılı bir şeyleri vermesi üzerine peçete açıldığında içerisinde 2 adet naylon poşete sarılı 6 cm çapında ve 2 mm kalınlığında haki renkli esrar olduğu tahmin edilen madde ile yine peçete kağıdına sarılarak gizlenmiş beyaz bir madde ele geçirildiği, ele geçirilen maddelerin net 21,2 gr esrar ve 1,5 gram kokain olduğu ve sanığın ele geçirilen uyuşturucu maddeleri kendi kullanımı dışında bir amaçla bulundurduğuna ilişkin her türlü şüpheden uzak yeterli delilin bulunmadığı" gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

Yargıtay 20. Ceza Dairesi Bakırköy 5. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 15/03/2016 tarih ve 2016/211 E-2016/1502 K. sayılı kararında "sanıkların birlikte uyuşturucu madde sattıkları yönünde isim ve adres de belirtilerek yapılan ihbar üzerine gerçekleştirilen fiziki takip sonucunda, sanıkların gece saat 01.10 sıralarında ihbarda belirtilen adresin önüne beraber geldikleri, kiracı ve kefil olarak birlikte kiraladıkları ve kullandıkları anlaşılan evde yapılan aramada net 211,1 gram kokain ile 2 adet hassas terazinin ele geçirildiğinin anlaşılması karşısında; ihbar tutanağı, fiziki takip, yakalama, ev ve araç arama, el koyma, muhafaza altına alma ve savcı görüşme tutanağı, sanık savunmaları, ele geçen uyuşturucu maddenin cins ve miktarı ile tüm dosya kapsamına göre, mahkemenin takdirinde bir isabetsizlik görülmediği" gerekçesiyle yerel mahkemenin Türk Ceza Kanunu'nun 188. maddesi uyarınca cezalandırılmasına dair kararının onanmasına karar vermiştir.

Yargıtay 20. Ceza Dairesi Antalya 2. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 11/06/2015 tarih ve 2015/40 E-2015/1903 K. sayılı kararında "Yeşilirmak Caddesi üzerinde 07 BJK 52 plaka sayılı motosikletle seyir halinde bulunan sanık Fedai Ergüven ile arkasında bulunan suça sürüklenen çocuk M.D.'den şüphelenmeleri üzerine, sanığa dur ikazı yaptıkları, sanığın dur ikazı üzerine, motosikletle biraz gittikten sonra durarak, üzerinden çıkardığı poşeti, arkasında bulunan suça sürüklenen çocuk M.D.'ye verdiği, suça sürüklenen çocuğun da poşeti hemen yere attığı, yol kenarına atılan poşet içerisinde 2 şeffaf poşet olduğu, birinci poşet içerisinde 16 adet, ikinci poşet içerisinde 28 adet olmak üzere toplam 44 adet poşetle birlikte daralı 31,5 gram gelen her biri peçeteye sarılı kokain ele geçtiği şeklinde olayla ilgili yerel mahkemenin Türk Ceza Kanunu'nun 188. maddesi uyarınca cezalandırılmasına dair kararının onanmasına karar vermiştir.

Yargıtay 10. Ceza Dairesi İstanbul Anadolu 9. Ağır Ceza Mahkemesinin bir kararıyla ilgili olarak yaptığı temyiz incelemesi neticesinde verdiği 28/06/2011 tarih ve 2009/4837 E. 2011/5283K. sayılı kararında "Murat Reis Mahallesi Çinili Camii Sokak üzerinde sabah saat 05.00'te devriye görevi yapan polislerin yanına gelen ve ismini vermeyen bir kişinin iki sokak ötede 77 DL 969 plakalı otomobilde uyuşturucu madde satıldığına ilişkin ihbarda bulunduğu, sözü

edilen otomobilin belirtilen yerde olduğu görölerek izlendiği, sanığa ait olup soforölüğünü yaptığı otomobilin yanına gelen kişinin otomobildeki kişilerle görölüşüp bir şey alıp verdikten sonra ayrılması üzerine sanık ile ön koltukta oturan diğer sanık Mehmet Ali'nin yakalandığı, yapılan aramada torpido gözünde 23 adet satışa hazır halde net 3,8 gram kokain ele geçirildiği anlaşıldığından; bu oluşa göre sanığın diğer sanıkla birlikte iştirak halinde atılı suçu işlediğinin sabit olduğu gözetilmeden, sanık hakkında mahkûmiyet yerine beraat hükmü kurulması,(...)” gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

5. Miktora Göre Bir Standart Belirlenmesi Meselesi

Görölceği üzere her bir uyuşturucu veya uyarıcı maddeye ilişkin şahsi kullanım miktarını net rakamlarla sınırlandırmak mümkün değildir. Uyuşturucu maddeyi başkasına satma, devir veya tedarik etmek hususunda herhangi bir davranış içine girmemiş bir failden çok sayıda özenle hazırlanmış küçük paketçikler halinde olmayacak şekilde uyuşturucu madde ele geçmesi ve uyuşturucu maddenin ele geçirildiği yerde veya yakınında, hassas terazi ve paketlemede kullanılan ambalaj malzemelerinin bulunmaması gibi durumlarda irdelenebilecek tek veri madde miktarıdır. Evvelce açıkladığı üzere Yargıtay Ceza Genel Kurulu ve Ceza Daireleri kararlarında esrar maddesi yönünden belirli bir sınır çizmeye çalışmıştır. Buna göre esrar kullananların her defasında 1-1,5 gram olmak üzere günde üç kez esrar tüketebildikleri kabul edildiğinde bu kişilerin ayda yaklaşık 135 gram ve yılda da 1.620 gram esrar tüketebilecekleri hesaplanmaktadır. Kanaatimizce böyle bir hesaplama maddi gerçeğin belirlenmesi bakımından isabetsiz olacaktır. Zira bu durumda bir kişinin her gün 4,5 gram esrar içtiğini, üstelik bunu 365 gün boyunca her gün yaptığını ve kendisinde ele geçen (*örneğin 1.500 gram*) esrar maddesini bir yıllık kullanımı için hazırda tuttuğunu kabul etmemiz gerekir ki bu da hayatın doğal akışına, uyuşturucu maddeye ilişkin faaliyetlerin tabiatına aykırılık teşkil edecektir. Birçok soruştırmada gözlemlendiği üzere ticaret maksadı olmayan içici kişiler gerek kolluk görevlilerine gerek de durumdan habersiz aile bireylerine yakalanmamak amacıyla uyuşturucu maddeleri sıkı bir şekilde gizleme gayretinde olmaktadır. Öte yandan hint keneviri bitkilerinin hasat mevsimleri ve piyasaya bol miktarda sürölme tarihleri göz önüne alındığında içici kişilerce bilhassa kiş aylarında tüketmek için stok yapma veya düzenli işte çalışmayan içicilerin para buldukça bol miktarda madde alma eğilimi de bilinen bir durumdur. Ancak bunu her olaya ve şüpheliye teşmil ederek yapılan her stok miktarını yıllık olarak değerlendirmek doğru değildir. Aksi halde böyle bir kabul, satıcıları ileride yakalandıklarında kişisel kullanım savunmasında bulunmak üzere bu sınırlar içinde ticaret yapmaya imkân sağlar ki bu da suç siyaseti ile bağdaşmaz. Bu sebeple kanaatimizce failin yaşadığı yer, gelir durumu ve maddeyi saklama biçimi de göz önüne alınarak esrar maddesi bakımından 700-800 gram ve üstündeki maddelerde uyuşturucu madde ticareti kastıyla hareket edildiğinin kabulü gerekmektedir.

Eroin, kokain gibi maddelerin tüketiminin her kullanımında genelde bir gramın altındaki miktarlarda gerçekleştiği içtihatlardan da anlaşılmaktadır. Sert uyuşturucular olarak tanınan bu maddelerin insan vücuduna etkileri göz önüne alındığında bu durum gayet normaldir. Bu sebeple bu maddelere ilişkin nitelendirmede esrar maddesinde olduğu gibi bir rakam belirlenmesi mümkün değildir. Öte yandan bu maddelerin her gün muhakkak tüketileceği ve bir yıllık kullanım için stok yapılacağı şeklinde bir kabul de isabetli olmayacaktır. Eroin, kokain vs. maddelerin piyasa fiyatlarının yüksekliği ve her durumda temin edilmelerinin esrar kadar kolay olmaması göz önüne alındığında failin yaşadığı yer ve maddeye ulaşma imkânı, gelir durumu ve maddeyi saklama biçimi de göz önüne alınarak 3-4 gram ve üstündeki maddelerde uyuşturucu madde ticareti kastıyla hareket edildiğinin kabulü gerekmektedir. Yargıtay 10. Ceza Dairesi bir kararında eroinin günlük kullanım miktarını 60 miligram⁴⁷ kabul ederek bu hususta yol göstermiştir.⁴⁸ ⁴⁹ Eroin gibi sert (*hard*) uyuşturucular sınıfında yer alan ve benzer şekilde tüketilen kokain için de Yargıtay'ın bu kabulü benimsenmelidir.

Sentetik uyuşturucuların ise evvelce izah edildiği üzere genel olarak adet üzerinden satışı gerçekleştirilmektedir. Bu bakımdan sentetik hapların ne şekilde saklandığı, failden nerede ve ne şekilde ele geçtiği önem arz etmektedir. Bununla birlikte failin yaşadığı şehir, ele geçen hapları temin ettiğini iddia ettiği yer, gelir durumu gibi şartlar göz önüne alınarak 1-2 aylık ihtiyaçlarını hazırda bulundukları kabulü ile 60-70 ve üstü miktarlardaki maddelerde uyuşturucu madde ticareti kastıyla hareket edildiğinin kabulü gerekmektedir. Bu noktada unutulmaması gereken, somut olaylarda yapılan yakalamalar neticesinde ele geçen maddelere ilişkin Adli Tıp Kurumundan mütalaa alınarak bu doğrultuda değerlendirme yapılması gerektiğidir. Zira her geçen gün yeni yeni sentetik uyuşturucuların piyasaya sürülmesi ve bunların kimyasal yapılarının farklılığı nedeniyle şahsi kullanım miktarlarında da farklılaşmalar ortaya çıkabilecektir.

---

⁴⁷ 60 miligram 0.06 grama tekabül eder.

⁴⁸ “Mersin’de oturan suç konusu net 5 gram eroini Mersin’den temin ederek yönetimindeki otomobile Adana’ya gelen sanığın, parkta oturduğu sırada yanına gelen diğer sanık Mehmet’e sigara paketi içerisindeki eroini gösterip cebine koymasına üzerine görevliler tarafından yakalanması; sanığın Adana’ya hasta ziyareti için geldiğini söylemesi; günlük kullanılacak eroin miktarının yaklaşık 60 miligram ve suç konusu eroinin yaklaşık 83 günlük ihtiyacı karşılayacak miktarda bulunması; somut olayda belirlenen zaman dilimine göre bu eroinin kişisel ihtiyaç miktarının çok üzerinde olması karşısında (...)” Yargıtay 10. Ceza Dairesinin 10/01/2014 tarih ve 2010/32243E-2014/198 K. sayılı kararı. (Uyap mevzuat/Cumhuriyet Başsavcılığı/Yargıtay Kararları Sorgulama Ekranı e.t: 25/08/2018)

⁴⁹ Eroin maddesinin miktarına ilişkin benzer bir karar için bakınız: Yargıtay 10. Ceza Dairesinin 15/06/2015 tarih ve 2015/3749 E-2015/31777 K. sayılı kararı (Uyap mevzuat/Cumhuriyet Başsavcılığı/Yargıtay Kararları Sorgulama Ekranı e.t: 25/08/2018)

SONUÇ

Uyuşturucu veya uyarıcı madde ticareti suçlarına dair soruşturma ve kovuşturmaların hassasiyetle yürütülmesi büyük önem arz etmektedir. Gerek toplumda bu suçlara karşı her geçen gün artan hassasiyet gerek de kanun koyucunun bu doğrultuda uyguladığı sert ceza politikası uyuşturucu madde ticareti suçu ile kullanmak amacıyla uyuşturucu madde bulundurma suçlarını daha iyi ayırt etmeyi zorunlu kılmaktadır. Burada dikkat edilmesi gereken, her somut olayı kendi koşulları içinde irdelemek, bilhassa ele geçen maddenin türüne, miktarına, ele geçirme koşullarına ve failin şahsi ve ekonomik koşullarına göre yorum yapmaktır. Uyuşturucu madde ticareti suçunun aslında bir alışverişten doğduğu ve genellikle bir tarafın bundan gelir elde etmek amacını taşıdığını göz önüne alındığında bundan gelir sağlayan ve bu suçu kazanç kapısı haline getirmiş kişilerin görünürdeki işleri ile malvarlıkları ve gelirleri büyüteç altına alınmalıdır.

Evvelce de izah edildiği üzere bu suçlarda faillerin her zaman ticarete delalet eden fiilleri işlerken yakalanmaları söz konusu olmamaktadır. Başkaca hiçbir eylemi tespit edilemeyen; ancak kendisinden çeşitli miktarlarda uyuşturucu madde ele geçen bir failin kastının tespitinde, yukarıda açıklanan kriterler doğrultusunda yorum yapmak gerekecektir. Bu noktada kesin çizgilerle sınır çizmek, belirli bir gramajın yahut adedin altında veya üstünde kalan rakamlara göre nitelendirmeler yapmak her zaman doğru sonucu vermeyebilecektir. Ancak suçla etkin mücadele gereği faillerin yasanın gri noktalarından ve içtihat boşluklarından faydalanarak “kullanmak maksatlı bulundurma” görünümü altında uyuşturucu veya uyarıcı madde ticareti yapmalarının önüne geçmek elzemdir. Öte yandan ülke genelinde içtihat birliğinin sağlanması ve bu doğrultuda uygulama yapılması bir diğer mecburiyettir. Bu sebeple bir önceki başlıkta açıklanan sayısal kriterler doğrultusunda uygulama geliştirmek yerinde olacaktır.

Son olarak belirtmek gerekir ki sentetik uyuşturucu maddelerde her geçen gün yenilikler meydana gelmekte olup yeni yeni maddeler üretilmektedir. Üretilen bu maddelerin insan vücuduna etkileri de farklılaşmaktadır. Ülkemizde sadece 10 yıldır varlığı bilinen bonzai maddesi buna bir örnektir. Kolluk görevlilerince uyuşturucu maddelere eklenen ara kimyasalların tespiti ile bunlara sınırlandırma getirilmesi, failleri yeni ikame kimyasallara yönlentmektedir. Katkı maddelerinin değişmesi elde edilen uyuşturucu maddenin kimyasal yapısını da değiştirmekte ve ortaya yeni bir uyuşturucu madde çıkmaktadır. Her yeni maddeye ilişkin laboratuvar tetkikleri yapılması ve sonuçlarının ortaya konması, bu maddelerin Bakanlar Kurulunca uyuşturucu maddeler listesine eklenmesi ve böylece suç olarak kabulü zaman almaktadır. Bu durum aynı zamanda bu gibi maddelerin kişisel kullanım sınırlarının tespit ve tayini ile şüphelilere yöneltilecek suçun niteliğini de doğrudan etkilemektedir. Bu sebeple üretilen ve ele geçen her yeni maddeye karşı duyarlı olunmalı ve bu maddelerin ticaretine karşı derhal yasal reaksiyon gösterilmelidir.

KAYNAKÇA

AKGÜL Arif, **AKYAY** İlkey, Uyuşturucu Maddeler ve Sınırışan Uyuşturucu Kaçakçılığı, Sınırışan Organize Suçlar, (Editör; Oğuzhan Ömer DEMİR, Bahadır KÜÇÜKUYSAL), Adalet Yayınevi, 3. Baskı, Ankara 2013

AKGÜL Arif, Türkiye’de Yasadışı Kenevir Ekimi ve Mücadele Politikaları, Uyuşturucuyla Mücadele Politikaları ve Yeni Trendler, (Editör; Hakan Cem ÇETİN, Ahmet ÇELİK, Erkan SEZGİN) Adalet Yayınevi, Ankara, 2016

BAYRAKTAR Köksal, Uyuşturucu Maddeler ve Suç Siyaseti, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, 51 (1-4), 45-64; <http://dergipark.gov.tr/iuhfm/issue/9070/113121>, (e.t:03/09/2018)

ÇALIŞKAN Suat, Türk Ceza Hukukunda Uyuşturucu ve Uyarıcı Madde Suçları, Adalet Yayınevi, Ankara, 2012

ÇELİK Ahmet, **SEZGİN** Erkan, Tarihsel Perspektiften Uyuşturucu İle Mücadele Politikaları ve Alternatif Politika Yaklaşımları, Uyuşturucuyla Mücadele Politikaları ve Yeni Trendler, (Editör; Hakan Cem ÇETİN, Ahmet ÇELİK, Erkan SEZGİN), Adalet Yayınevi, Ankara, 2016

DAĞ Halil, **KANDEMİR** Mustafa, Polisin Uyuşturucu Mücadelesinde Esrar Yakalamaları Bağlamında Negatif Trendler, Uyuşturucuyla Mücadele Politikaları ve Yeni Trendler, Editör; Hakan Cem ÇETİN, Ahmet ÇELİK, Erkan SEZGİN), Adalet Yayınevi, Ankara, 2016

DÖNMEZER Sulhi, Uyuşturucu Maddelerin Hukuk ve Kriminoloji ile İlgili Bazı Yönleri, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, 36 (1-4), 1-14; <http://dergipark.gov.tr/iuhfm/issue/9126/114262>, (e.t:03/09/2018)

EKİCİ Behsat, Uluslararası Uyuşturucuyla Mücadele Sistemi ve Türkiye, Uyuşturucuyla Mücadele Politikaları ve Yeni Trendler, (Editör; Hakan Cem ÇETİN, Ahmet ÇELİK, Erkan SEZGİN), Adalet Yayınevi, Ankara, 2016

ELMAS Birsen, Uyuşturucu ve Uyarıcı Madde Suçları, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018

ERGÜL Ergin, Uyuşturucu Madde Alışkanlığının Hukuki ve Cezai Yönleri, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Sosyal Bilimler Ana Bilim Dalı, İstanbul, 1993, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=Br>. (e.t:28/08/2018)

FEYZİOĞLU Metin, Suçsuzluk Karinesi: Kavram Hakkında Genel Bilgiler ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:48, S:1, Ankara, 1999, <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/38/293/2671.pdf> (e.t: 12/11/2018)

GÖKLER Rıza, **KOÇAK** Recep, Uyuşturucu ve Madde Bağımlılığı, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi, 2008-05 (89-104); <http://sbad.gop.edu.tr/DergiPdfDetay.aspx?ID=119> (e.t:03/09/2018)

KUNTER Nurullah, **YENİSEY** Feridun, **NUHOĞLU** Ayşe, Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, Beta Yayınevi, 15. Baskı, İstanbul, 2006

ÖNER Mehmet Zülfü, Türk Ceza Kanununda Uyuşturucu Madde İmal, İthal ve İhraç Suçları, TBB Dergisi, Sayı 88, 2010 (106-150); <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2010-88-593> (e.t: 02/09/2018)

ÖZBEK Veli Özer, **KANBUR** Mehmet Nihat, **DOĞAN** Koray, **BACAĞSIZ** Pınar, **TEPE** İlker, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Seçkin Yayınevi, 7. Baskı, Ankara, 2014

ÖZTÜRK Agah Bahadır, Türkiye’de Büyüyen Tehlike: Esrar, Konuralp Tıp Dergisi, 2016;8(3) 208-213; <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/270611> (e.t:02/09/2018)

ÖZTÜRK Bahri, **ERDEM** Mustafa Ruhan, Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, Seçkin Yayınevi, 9. Baskı, Ankara, 2006

ŞANLI Savaş, **PAMUK** Zeki, Uyuşturucu Madde Bağımlılığına Karşı Önleyici ve Koruyucu Tedbir Olarak Bir Rekreasyon Etkinliği: Sportif Faaliyetler, Uyuşturucuyla Mücadele Politikaları ve Yeni Trendler, (Editör; Hakan Cem ÇETİN, Ahmet ÇELİK, Erkan SEZGİN), Adalet Yayınevi, Ankara, 2016

YAŞAR Osman, **GÖKCAN** Hasan Tahsin, **ARTUÇ** Mustafa, Yorumlu Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Adalet Yayınevi, Ankara, 2010

http://file.atuder.org.tr/_atuder.org/fileUpload/3yNTbPLxgNm6.pdf (e.t:02/09/2018)

<http://www.olaganustukanitlar.com/hangi-uyusturucu-vucutta-ne-kadar-sure-kalir/> (e.t:25/08/2018)

İçtihatlar:

- Uyap mevzuat/Cumhuriyet Başsavcılığı/Yargıtay Kararları Sorgulama Ekranı - Yargıtay Ceza Genel Kurulu’nun 25/09/2012 tarih ve 2011/10-482 Esas-2012/1784 Karar sayılı kararı (e.t: 25/08/2018)
- Uyap mevzuat/Cumhuriyet Başsavcılığı/Yargıtay Kararları Sorgulama Ekranı - Yargıtay Ceza Genel Kurulu’nun 06/03/2012 tarih ve 2012/387-75 E/K sayılı ve 15.06.2004 tarih ve 2004/107-136 E/K sayılı kararı (e.t: 25/08/2018)
- Uyap mevzuat/Cumhuriyet Başsavcılığı/Yargıtay Kararları Sorgulama Ekranı - Yargıtay 20. CD’nin 06/12/2017 tarih ve 2017/4166 E- 2017/6864 K. sayılı kararı (e.t: 25/08/2018)
- Uyap mevzuat/Cumhuriyet Başsavcılığı/Yargıtay Kararları Sorgulama Ekranı - Yargıtay 10. Ceza Dairesinin 10/01/2014 tarih ve 2010/32243E-2014/198 K. sayılı kararı (e.t: 25/08/2018)
- Uyap mevzuat/Cumhuriyet Başsavcılığı/Yargıtay Kararları Sorgulama Ekranı - Yargıtay 10. Ceza Dairesinin 15/06/2015 tarih ve 2015/3749 E-2015/31777 K. sayılı kararı (e.t: 25/08/2018)